

ПОСЛАНИЕТО НА АПОСТОЛ ПАВЕЛ КЪМ РИМЛЯНИТЕ

Автор и дата на написване:

Посланието е написано в Коринт от апостол Павел по време на третото му мисионерско пътуване, около 56 г. сл.Хр., преди още да посети Рим като затворник, поради вярата си в Христос (Д.А. 19:21; Рим. 1:13; 15:23-26).

Тема:

Темата на посланието е греховното състояние на човека и Божият план за спасение, вярата в Изкупителя на греховете – Исус Христос, и силата свише, която се дава на всеки, който повярва, за да живее праведен и свят живот (3:23; 6:23).

Съдържание:

1. Божието благовестие и нуждата от него (1-5 гл.)
2. Живот в святост и праведност чрез Святия Дух (6-8 гл.)
3. Благовестието и Израел (9-11 гл.)
4. Божията праведност, изразена в живота на християните, като тяло Христово (12-15:13 гл.)
5. Намеренията на Павел и заключителни приветствия (15:14-16:27)

Шоро 1

1:1-7 „Састипе“

1 О Павлос, измежарос е Исус Христоско, асосардо апостолос, чингадиндо пал Девлескоро гудлипе;

2 ковато о Дел найанглал шинаде пе пророкенцар Пере ко свенто лила,

3 асчал Пе Чхавеске бияндило стато таро Давидеско вица;

4 О Исус Христос амаре Девел тхудино Делвеско Чхаво пал зуралипе тай мираклура тай духоса свенонеса презаро Ущипе мулендар;

5 презар Колестар лилям гудлипе тай апастоля пал те шунен андо апакияба машкар саворе мануша андо Леско алавеса;

6 Машкар колато сиен тай туме акхардя таро Исус Христос;

7 Жи ко саворе акхардя светиес саве си ко Рим, дехенца таро Дел, гудлипе тай пача те овел туменцар таро Дел, амаро Дад, тай амаро Девел Исус Христос саворе туме.

1:8-12 „Павлеско рукипе пал гелопе Рим“

8 Най англе парикерава мере Делвеске таро Исус Христос саворенге тумен, кате тумаре апакиямаса хоратинен ко сае дуняс.

9 О Дел, Ковато аргатя пе духеса аменге си якхитка андо лачши вяста асчал Поро Чхаво, кай сагда гожикирав тумен.

10 таи сагда андо рукимос, рукинава мек те гудливиджа Делвескере вояса те авав паш туменде.

11 Соскетто мангав тумен те дикхав, та анав несаве духеске дарбес асчал тумаро икериба,

12 тай кана овав машкар ачхав туменде асчал о апакияба ковато си тумаро тай моро.

1:13-17 „Чаченго презаро апакия ка живил“

13 Ни мангав пхралален те на жанен, кай бут дрома мангавас те авав паш туменде, нума сомас проблема тай и акана евен, та те овел мажкар тумен несаво емиши сар машкар аверда мануша.

14 Иси ман мангипе каринг гъркя, каринг варваря, каринг сикавде тай каринг би сикавде:

15 тай чука, кити кобор мандар, яке сиом те ворбисарав о гудлипе тай туменге, колато сиен ко Рим.

16 Соскетто ни лажав таро гудлипе Христоско сокето си Делвеско зуралипе скепимаске сколи апакияно, англе о юдея, сура тай биджуя.

17 Соскетто андо Лесте икъллол и чачипе Делвеско, таро о апакияба андо апакияба, сарто си калярдо: „**Чачипенго презаро апакия ка живил.**

1:18-32 „Безех манушенге“

18 О Делвеско холяйба икъллол таро дел мамуи секонасте бичачо тай бичаче манушенге, ковато мамуй пес чачипе

1:1-17 „Приветствие и молитвата на Павел да посети Рим“

Тук, както и на други места в посланието, се разкрива Божието Триединство (1:3,4; 5:1-5; 14:17,18). Павел се обръща към основаната църковна общност в Рим, считайки Христос за Източник на своето спасение и призвание да служи между езичниците (1:5-7). В 1:8-15 е отразена целта на Павловото служение – възвестяване на благовестието навсякъде, взаимно укрепване на цялото тяло Христово, както и отправените му молитви в пълна покорност и съгласие с Божията воля. Макар че Евангелието за много „мъдри“ се оказва глупост и безумие, Павел не се срамува от Божието призвание да Го проповядва на всички (1:16; 1Кор. 1:23; Гал. 6:14). Когато То намери благоприятна почва в сърцата на хората, които Го приемат, тогава Божията сила отстранява оттам всяко препятствие, пречещо им да получат изкупление чрез вяра в Исус Христос (1:17).

1 Глава

1:1-7 „Приветствие“

1 Павел, раб Исус Христов, призван апостол, отделен за Божието благовестие,

2 което Бог от по-напред бе обещал чрез пророците Си в светите Писания,

3 за Сина Си, роден по плът от Давидовото семе;

4 Исус Христос, нашият Господ, посочен Божий Син чрез сила и чудеса, и дух на святост, чрез възкресението от мъртвите;

5 чрез Когото получихме благодат и апостолство, за послушание във вярата между всички народи в Неговото име;

6 Между които сте и вие, призваните от Христа Исуса,

7 До всички призвани светии, които сте в Рим възлюбени Божи, благодат и мир от Бога Отца, нашия Господ Исуса Христа на всички вас.

1:8-12 „Молитвата на Павел да посети Рим“

8 Преди всичко благодаря на моя Бог чрез Исуса Христа за всички вас, заедно за вярата ви се говори по цял свят;

9 Бог, Комуто служи с духа си, ми е свидетел в благовестията за Сина Му, че непрестанно ви споменавам;

10 и винаги в молитвите си се моля, дано някак благоуспея с Божия воля, за да дойда при вас,

11 защото копнея да ви видя, за да ви предам някоя духовна дарба за ваше укрепване,

12 и като бъда помежду ви, да се утешим взаимно чрез общата вяра ваша и моя.

1:13-17 „Праведният чрез вяра ще живее“

13 Не искам, братя, да не знаете, че много пъти исках да дойда при вас, но имах пречки и сега дори, за да имам и между вас някой плод, както между другите народи.

14 Имам дълг към гърци и варвари, към мъдри и невежи;

15 така и доколкото зависи от мен, готов съм да благовестявам и на вас, които сте в Рим.

16 Понеже не се срамувам от благовестието Христово, понеже е Божията сила за спасение на всеки вярващ, първо на юдеина, после и на гърка.

17 Защото в Него се открива правдата Божия от вяра във вяра, както е писано: Праведният чрез вяра ще живее.

1:18-32 „Греховността на човечеството“

18 А Божият гняв се открива от небото против всяко безчестие и неправда на хора, които противоречат на исти-

1:18-32 „Греховността на човечеството“

Цялото творение свидетелства, че земята е създадена от Някой, Който е невидим, вечен и всесилен, и това е Бог – Начинателят на живота. Невидимият Бог се открива видимо чрез творенията. Павел казва, че на човечеството е дадена възможност да познае Бога чрез естествените откровения, но човекът отказва да Му се поклони, предавайки се на разни философии, мъдрувания и идолопоклонство (1:18-23). Хората, които не са чули никога за Исус Христос, остават без извинение, защото не са отговорили на Божието откровение в творението. Колкото повече човечеството се отдалечава от истинската представа и знание за Бог, като Го отхвърля, толкова повече се развърта и изражда неговият морал – оскверняване на тялото, господство на похотта, извършване на естествените отношения и всякакъв вид неправда (1:24-32).

би чачипнаса.

19 давкха са со си аци те жанел пес е Делвеске, ленге си явно, соскетото о Дел акалупто ленге.

20 Соскетото бидикхльол си Лесте, биагорно Лескоро зуралипе дикхел пес таро иклипа адалкестар мануш ачхол би те сивай пес.

21 Соскетото, сар пенжарде е Делвес, билувудисар Лес сар Дел, ни парикераса Леске аравдиле пес пере гогыса, тай о би гоги иле ленгере тунярел пес.

22 тай гогяверандос, ачхонас бигогявера,

23 тай ченчил и gloria бистато Делвес, андо муя сар мануш статоско, чириклен щареписенцар тай мурделно

24 Адалкхеске о Дел сарто си ко ило ленгоро, лен предингяс ко мелалипе, та те аравен пе снагеке машкар коркоро песте,

25 кана ченчил е чачипе Делвеске хохавнеса, денаскоч аканден пе кердипе ма Керденго, Ковато си гудлекердя жи ко вековя. Амин.

Лажакире кердипе

26 Адалкхеске о Дел дингяс лен ко лажипе, сарто е ромня пере изкерде со си кердо е снагаке, мамуйеско пес.

27 Гаял тай о мурша, като изчавде мере со си ленге мурш муршеса арайба, тпере изкерде со си кердо е снагаке, мамуйеско пес кердо мурш муршенца лине песте кердино плескирена сар си поро кханлипе.

28 Тай гаял ма те пенжарен е Делвес, о Дел лен предингяс ко аравди годи те керен адавкха, со най шукар,

29 изпхерде пес са бичачо, любекири, бималипе, ловемангин, холяса, пхердо каскандипе, мударипе, чингардипе, хохавнипе кханиломанталитето;

30 клюкарос, бикамена Девел, биладже, барикане, коркоро ашарен пес, керлес кханлипе, фуипе; бикандена енданя;

31 би гогякоро, бичаренас, биамала, бидехиба, биачшарде, би мила;

32 Сар гаял кай жаненас е Делвески чачо крис, кай кола, колато керен асалкха бука ажарен мерибе, ма ферди кай керен, нума кетаненца околента колато кава керен.

Шоро 2

2:1-16 „Девлескоро крис“

1 Палдава тай ту сиян биертиме манушея, ковато тай те сиян ту, кас съдис аврес соскетото со съдис аврес, тут съдис, соскетото ту ковато съдис, керес о сарто.

2 Нума жанес кай е Девлеско крис упрал окола, колато керен асалкха бука, си сарто о чачине.

3 Тай ту манушея, ковато съдис околент, колато керен асалкха бука, гиндис ли, кай ка нашес о съдос е Делвеско, като керес сърто коркоро?

4 Ваи на мангес лес те дикхес Лескоро гудлипе, лескоро рамане тай лунго рамане, би те жанес кай о Делвеско гудлипе керел тут те иертил пес?

5 А торо мейналипе тай торо би ириба илеса, тховес туте холяйбе, ко диеско холяба, ковато ка сикавел чаче крисипе Девлеске;

2:1-16 „Божият съд“

Павел продължава разсъздението си, че всеки се нуждае от спасение, независимо дали е евреин или езичник, като проследява процеса на човешкото падение, започвайки от съзнателното отхвърляне на Бога, до всички стадии на идолопоклонство, злодеяние и разврат (1:16-32). Реакцията на човека относно Божия призив се явява главното основание за Божия съд. Павел избличава тези, които са съгласни с Божия гняв против греха, но считат, че тях този гняв не ги засяга, осъждайки

ната с неправда;

19 така всичко, което може да се знае за Бога, им е явно, понеже Бог им го откри.

20 Защото невидимото у Него, тоест вечната Му сила и Божественост, се вижда още от сътворението на света чрез творенията Му така, че те са без извинение.

21 Защото като познаха Бога, не Го прославиха като Бог, нито Му благодариха, но се заблудиха в помислите си, и неразумното им сърце се помрачи;

22 и мъдрувайки, оглупяха;

23 и замениха славата на нетленния Бог в образ, подобен на човек от плът, на птици, четвероноги и влечуги,

24 затова и Бог, според страстите на сърцата им ги предаде на нечистота, за да се обезчестят телата им в самите тях;

25 като замениха Божията истина с лъжа, в поклонение и служение на творението вместо на Твореца, Който е благословен вовеки. Амин.

Срамотни страсти

26 Затова Бог ги предаде на срамотни страсти, като жените им замениха естествената употреба с противоестествена;

27 Също и мъжете, като оставиха естествената употреба към жената, разжегоха се в похоти един към други, и вършеха срамоти мъже с мъже, получавайки заслужена отплата, подобаваща на заблудата им.

28 И понеже не се опитаха да познаят Бога, Бог ги предаде на извратен ум да вършат онова, което не подобава;

29 изпълнени с всяка неправда, блудство, безчестие, алчност, злоба, пълни със завист, убийство, разпри, измама, злонравие;

30 клюкари, клеветници, богомразци, нагли, горделивци, самохвалци, изобретатели на зло, непокорни на родители,

31 безразсъдни, вероломни, недружелюбни, непримирими, немилостиви.

32 Така и дори да знаят наредбата Божия, а именно, вършешите такива неща са достойни за смърт, пак не само ги вършат, но са и в съгласие с онези, които ги вършат.

2 Глава

2:1-16 „Божият съд“

1 Затова какъвто и да си ти, човече, който съдиш, си без извинение, защото в каквото съдиш другия, в него осъждаш себе си, понеже ти, който съдиш, правиш същото.

2 А знаем, че Божият съд на истината е върху онези, които вършат такива дела.

3 Нима мислиш, човече, че ще избегнеш Божия съд ти, който съдиш онези, които вършат такива дела и каквито ти сам вършиш?

4 Или презираш богатството на Божията благодат, търпимост и дълго търпение, без да знаеш, че Божията благодат те води към покаяние?

5 Но по упоритостта си и непокаяното си сърце трупаш гняв за деня на гнева, когато се открие праведният съд на Бога;

другите, а всъщност това се оказва тяхно самоосъждение (2:1-5). Евреите са обучени в Божиите закони и тъй като на тях първо се откри Христос, ако не се покаят и покорят на истината, те ще бъдат съдени заедно с езичниците (2:9). Божият съд е безпристрастен, но милостта на Бога е предназначена за всеки, който Го приеме и върши добри дела, в резултат на истинско покаяние и вяра (1:16; 2:10,11). Мойсеевият закон разкрива, че Бог осъжда греха, но причината за греха е в човешкото сърце, а не в закона, така че за човека е невъзможно да се оправдае, освен чрез дадената му благодат в името на Исус Христос (2:12-16).

6 Ковато ка дел секас сарто си лескери бути;
 7 Биатор живипе околесте, колато сине лачхе букяса колато роден барипе, мал тай би мерибе;
 8 холяйба тай со ни манген иниетос тай ни покорин пес ко чачипе, а покорин пес ки бичаче;
 9 Бида тай пхаревогесте секоне манушкане вогенде коовато керен кханилипе, най англе е джута палал е биджутенге,
 10 а о барипе, аъри тай пача саворенге, колато керен лачхипе, най англе е жутенге, палал е биджутенге
 11 Соскетото о Дел най си дуймуетконенго.
 12 Соскетото окола, колато кербезех би адеша би адеша ка мулен пес тай колато си телал о адеша телал адеша, ка овен крисиме.
 13 Соскетото ма о адеша со шуненас си чаче нума о адеша со керенас ка овен чаче;
 14 Соскетото, кана о биджутя колато нанай лен адеша, а керен адавкха, коовато магел о адеша, гаял тай би те овел о адеша он коркори си адеша ащал песке;
 15 тай он сикавен о адеша калярдо ко иле ленгоро кате си акхитка ленгери годи, а и годи ленгери крисин лен машкар песте ваи чачекердя пес,
 16 андо диес, кана о Дел гаял е Исус Христоса ка съдил о тайна букя е манушенгере сарто моро гудло вакяриба.

2:17-29 „Джутенге тай о адеша“

17 Коли ту вакерес пес джут ажарес о адеша тай ашарел пес е Делвеса,
 18 жанес Лескери воия тай ахальовес машкар о авер гога, соскетото сиян сикавдо таро адеша;
 19 тай си трумно, кай сиен лидеро е коренге о светиба околэнгоро, колато си ко каранъкос,
 20 сикавдо е би сикавден, сикавдо е тернен, соскетото о адеша, иси тут модело таро жаниба тай чачипе.
 21 палдава ту, коовато сикавес аврен, сикавес ли тут?
 22 Ту коовато упралдеш те на чорен, ту чорес ли? Ту, коовато вакерес те на кер лубехари, ту лубехари ли сиян? Ту коовато жунгас таро иконя, ту мелали ли о храмос?
 23 Ту, коовато ашарес тут е адеша, ту аравес ли е Девлес кана аравес о адеша?
 24 Соскетото ащал туменге аравел пес е Делвекоро алав машкар е биджутеске соскетото сар си калярдо.
 25 О сунетос чачесте нума коли е керес о адеша коли сиян со аравел о адеша таро сунети ачхол би сунети.
 26 Тай чука, коли о би обрежиме скепил о адеша, най ли лескоро би обрежиме те ачхол сар биобрежиме?
 27 Тай окола, колато ачхон гаял сар си би обрежиме, а пазин о адеша, най ли тут те осьдин, сарто иси калярдо адеша, тай о обрежиме, нанай ли со аравдел о адеша?
 28 Соскетото нанай джут си окова, упрал асавкха, ни о обрежиме окова, коовато си упрал ки снаги;
 29 нума си джут окова, коовато си аврял а о сунети си адавкха, коовато си ко ило, ко духос, ма ки лил каскоро ашариба нанай таро мануша, а таро Дел.

6 Който ще въздаде всекиму според делата му;
 7 Вечен живот на онези, които с постоянстване в добри дела търсят слава, чест и безсмъртие;
 8 ярост и гняв на тези, които упорстват и не се покоряват на истината, и се покоряват на неправдата.
 9 Скръб и притеснение върху душата на всеки човек, който прави зло първо на юдеина, после и на гърка,
 10 а слава, чест и мир на всеки, който прави добро първо на юдеина, после и на гърка.
 11 Защото Бог не е лицеприятен.
 12 Онези, които без закон са съгрешили, без закон и ще погинат, а онези, които при закон са съгрешили, чрез закон ще бъдат съдени.
 13 Защото неслушащите закона се оправдават, а изпълнителите на закона ще бъдат оправдани;
 14 Защото след като езичниците нямат закон, по естество вършат законното, тоест те, без да имат закон, сами са закон за себе си;
 15 и че те показват делото на закона написано на сърцата им, когато съвестта им свидетелства, и мислите им ги обвиняват, или оправдават;
 16 в деня, според благовестието ми чрез Христа Исуса, когато Бог ще съди тайните дела на хората.

2:17-29 „Юдеите и законът“

17 И ако ти се наричаш юдеин и се облягаш на закона, и с Бога се хвалиш,
 18 и знаеш волята Му, и разбираш нещата, понеже се поучаваш от закона;
 19 и си уверен, че ти си водач на слепите, и стоящите в мрака;
 20 наставник на неразумните, учител на младенци, който в закона имаш образа на знанието и истината.
 21 Тогава ти, който учиш другите, учиш ли себе си?
 22 Ти, който проповядваш да не се краде, крадеш ли? Който казваш да не се прелюбодейства, прелюбодействаш ли? Който се отвращаваш от идолите, скверниш ли храма?
 23 Като се хвалиш със закона, петниш Бога, като потъпкваш закона?
 24 Защото заради вас се хули Божието име между езичниците, както е писано.
 25 Обрязването е полезно, но ако изпълняваш закона, ако ли пък престъпваш закона, обрязването ти е станало необрязване.
 26 И така, ако необрязаният пази наредбите на закона, то необрязването му няма ли да му се сметне за обрязване?
 27 И необрязаният по плът, като изпълнява закона, не ще ли осъди теб, който при Писание и обрязване престъпваш закона?
 28 Защото не онзи е юдеин, който е такъв по външност, нито онова е обрязване, което е външно, в плът;
 29 Но юдеин е онзи, който вътрешно е такъв, и онова е обрязване, което е в сърцето по дух, а не по буква и похвалата му иде не от човеци, но от Бога.

2:17-29 „Юдеите и законът“

Павел изрежда преимуществата, с които се хвалят юдеите от това, че познават Божия закон, като считат, че това ги възвишава и издига над езичниците, но същевременно преимуществата са свързани и със задължения, които не са изпълнявани (2:17-24). Обрязването като ритуал

и белег на завета, сключен от Бога с Авраам, е второто нещо след Закона, с което евреите се гордеят (Бит. 17:9-14; 2:25). Бог обаче не се влияе от външни религиозни белези, а от вътрешна искреност и чистота чрез действието на Духа, Който привежда към живот търсещите Го с устремено сърце (2:29; 3:20).

Шоро 3

3:1-8 „Делвеско пакютне“

1 Тай чука сави си и хаири ленгоро таро сунети е джу-тенге?

2 Бут си ко кериба, ангал, гаял кай о джута си апакутно ко Делвескере каляриба.

3 Соскето, коли несаво си би апакияба, со си адавкха? Ленгоро би апакияба ка аравел ли е Делвескери ажариба.

4 Те на овел! Нума о Дел нека овел линдо апакиямаса, а секо мануш хохавно, сарто си калярдо: „Те на чачес тут те пхерасенцар тере, тай те ашарес тут кана съдис тут.“

5 А коли амари би чачипе изикльол Девлеске чачипе со ка вакерас? Би чачо ли си о Дел кана керел о холяйба? Манушканес хоратинав.

6 Те на овел! Соскето антучи сар о Дел ка съдил е дуняс?

7 Гаял, вакерес ту, коли мере би вернос ко Делвеко вернос ачхол появно, ащал Лескоро барипе гаял со ме сиом, гаял адавкха те овав осъдиме сар безехало?

8 Тай соске те на керав кханилипе, та те авел лачо сарто несаве со хохавен керен, кай аме гаял хоратинав. Асалкенде о осъдиба си справедливо.

3:9-20 „Нанай чачоно ни екх“

9 Антучи со ачхол? Иси ли ман несаво анхлипе? Нисаве соске сине вакергам кай о джута тай о гъркя, кай он саворе си телало безех.

10 Сарто си калярдо. Нанай чачо ни иекх;

11 Нанай ни иекх гогавер, Нанай конес те родел е Делвес.

12 Саворе отчхивгам амен, кетане аравгилям. Нанай никонес те керел лачхипе, нанай ни иекх.“

13 „О лимори си путердо о муй си чхибаса сар хохавен.“ „Аспидово цицели иси телал о муя ленгере.“

14 „Ленгере муя си пхерде те клеветинен тай те тхарен.“

15 „О пире ленгере сигярен те чхорел рата;

16 Разчхивен тай аравен со си о дрома ленгере;

17 Тай он ни жанен о дром е паческоро,“

18 „Ангал о якха ленгере нанай дар таро Дел“.

19 А жанас, кай со вакерел о адеши, вакерел лес околенте, колато си телал о адеши та те пханден пе муя саворенге, тай састо дуняс те авен телал о крисо е Девлеске.

20 Соскето ни иекх нанай те чачил пес ангал Лесте не букенцар со мангел о адеши, соскето таро адеши ачхол ферди о пенжариба е безехенге.

3:21-31 „Чачекердя презаро апакиябе“

21 А акана тай ма таро адеши сикавдило пес и чачипе таро Дел, каске сиям якхитка о адеши тай о пророкя,

22 гаял и чачипе таро Дел апакиямаса, Исусос Христос саворенге тай са со си, колато апакиян соскето нанай аврел.

23 Соскето саворе сиям безехале, тай гаравен и глория Девлеске.

24 а ащал Лескоро гудлипе амен оправдил дароса таро

3 Глава

3:1-8 „Верността на Бога“

1 И така, какво е предимството, или каква е ползата от обрзването на юдеите?

2 Голямо е предимството, във всяко отношение, и главно че на тях е поверено Божието слово.

3 И какво, ако някои не са повярвали? Нима неверието им ще унищожи Божията вяност?

4 Да не бъде, но нека признаем, че Бог е верен, а всеки човек е лъжлив, както е писано: За да се оправдаеш в думите Си, и да победиш, в съденето си.

5 Ако неправдата ни изявява Божията правда, тогава какво да кажем? Несправедлив ли е Бог, когато проявява гнева Си, по човешки говоря?

6 Да не бъде! Понеже как Бог ще съди света?

7 Защото, ако се възвеличава Божията истина за слава Божия, то защо още чрез неверието ми аз да се осъждам като грешник?

8 Тогава не бива ли да правим зло, за да дойде добро, както някои ни хулят и говорят, че така сме учили? На такива присъдата е справедлива.

3:9-20 „Няма праведен нито един“

9 И така, какво предимство имаме? Никакво, защото вече обвинихме както юдеи, така и езичници, че всички са под грях,

10 както е писано: Няма праведен нито един,

11 няма разбиращ, няма търсещ Бога,

12 всички заедно се отклониха от пътя, станаха безполезни, няма нито един правец добро.

13 Гърлата им, отворен гроб са, с устните си ласкаят, а под езиците им змийска отрова има;

14 устата им пълни с клетви и горчилка.

15 Нозете им бързи в проливане кръв;

16 разруха и неволя е в пътищата им;

17 и не познаха пътя на мира.

18 Няма страх от Бога пред очите им.

19 Знаем, че каквото говори законът, говори го за онези, които са под закона, за да се затвори всяка уста, и цял свят да бъде виновен пред Бога;

20 Защото чрез делата на закона няма да се оправдае нито една плът пред Него, понеже чрез закона се познава грехът.

3:21-31 „Оправдание чрез вяра“

21 А сега без закон се яви Божията правда, засвидетелствана от закона и пророците.

22 Божията правда чрез вяра в Исуса Христа във всички и върху всички вярващи, защото няма разлика;

23 понеже всички съгрешиха и са лишени от славата Божия,

24 и оправдани даром с Божията благодат, чрез изкупле-

3:1-8 „Верността на Бога“

Човешките грехове потвърждават верността на Божиите думи, както открояването още по-ясно на Неговата правда (3:3-5). Павел възразява на аргумента, с който злоупотребяват някои, като твърдят, че ако спасението е само чрез вяра в Исус Христос, тогава може да се живее в грях (3:8; 6 гл.).

3:9-20 „Няма праведен нито един“

Нито юдеинът, нито езичникът имат основание за оправдание. Всички, дори и евреите, които разчитат изцяло на делата, изискани от закона

(както ритуални, така и морални), са под грях и подлежат на осъждане, защото законът не освобождава от вината на греха, а само го разкрива (3:19,20).

3:21-31 „Оправдание чрез вяра“

Бог е свят и трябва да накаже греха, чието наказание е смърт (3:23). Целият човешки род е под грях не само заради личните грехове, а и поради съгрешението на Адам. Божията любов спасява грешника даром чрез вяра в Исус Христос, Който плати цената за човешката свобода със смъртта Си (Йоан 3:16; Рим. 3:24-26; Еф. 2:8,9).

изкиниба, ковата си ко Христос Исусес,

25 Ковато о Дел тховгяс сар мила курбани пе ратеса Лескоро гаял е апакиямаса. Адавкха кергяс та те вакерел Пери правда ко иертиме о безеха изкерде поангле ковата Дел бут търпилас,

26 та те сикавел, вакярал Пери чачипе ко акайутно диес, та те пенжарел, кай Ов си праведно тай оправдил околел, колато апалян ко Исусас.

27 Тай чука, кате ачол о ашариба? Нанай? О адеша о бути ли? Ма, таро адеши о апакияба.

28 Тай чука, со те вакерас, кай о мануш иертил пес пе апакиямаса, би о букия е адеша.

29 Ваи о Дел си Дел ферди е джунтенге, а ма е биджунтенге? Ва, тай е биджунтенге си.

30 Соскетото о Дел ферди ка иертил е сунентлидес таро апакияба тай со си би обрежиме гаял таро апакияба.

31 Тай чука, гаял о апакияба араваас ли о адеши? Ва те на овела нума икер о адеши.

Шоро 4

4:1-25 „О Авраамос иертил презаро апакиябе“

1 Тай чука, со те вакерас, кай амаро дат о Авраамос араклило пес пе снагате?

2 Соскетото коли Авраамас иертил пес пе букяса, иси соса те ашарел пес, ма ферди ангало Дел.

3 Соскетото сарто вакерел о каляриба: „О Арваамас апакиянило ко Дел, тай адавкха леске ачхило и чачо.“

4 А окова, ковата керел букия, адавкха леске считил пес сар гудлипе, а ма сар ко Дел;

5 А околеске ковата ни керел буки, а апалян ко Окова, Ковато оправдил е безехалес, лескоро апакияба леске ачхол и правда.

6 Сарто тай о Давид хоратинел ащал о бахталипе е манушеске ковата о Дел дел правда ма таро букия:

7 „Бахтало си окова, ковата безеха си йертиме каскере безеха си учхарде.

8 Бахталепе си окова мануш ковата о Дел на тховел безеха.“

9 Бахталипе адавкха ферди е сунентлидес ваи тай со нанай обрежиме? Соскетото вакерас: „Е Авраамоске о апакияба ачхило правда,

10 а сар леске ачхило? Кана сине обрезиме ли, ваи като сине би обрезиме? Ма кана сине обрезиме, а кана би обрезиме.

11 Тай ов лиляс о обрезиме сар нишани тай штампо е правдаке таро апакияба со сине лес, кана сине би обрезиме, та те овел дад саворенге, колато апалян, коли тай си би обрезиме, та те ачхол правда ащал ленге,

12 тай о дад околеленге о обрезиме колато най само обрезиме а пхирен ко щъпкес околеленге со апалян сарто амаро дад о Авраамас со сине, кана сине би обрезиме.

13 Соскетото о шинадо каринго о Авраамас ваи лескери коч ка овел ко мирази е дунякоро, те на ачхол е адеши а гаял тари правда таро апакияба.

нието в Исуса Христа,

25 Когото Бог постави с кръвта Си да бъде умилостивителна жертва чрез вяра, за да покаже Своята правда в прощението на извършените грехове, във време на Божието дълготърпение,

26 за да покаже правдата Си в настоящето, и бъде явно, че Той Е справедлив и оправдава вярващия в Исуса.

27 Каква е хвалбата? Никаква. По кой закон? По закона на делата ли? Не, но по закона на вярата.

28 И така заключаваме, че човек се оправдава с вяра, без делата по закона.

29 Или само на Юдеите е Бог, не на езичниците? Да, и на езичниците Е;

30 Защото Бог Е един, Който ще оправдае обрязащите чрез вяра и необрязащите чрез вяра.

31 И така, разваляме ли закона чрез вярата? Да не бъде, но утвърждаваме закона.

4 Глава

4:1-25 „Авраам оправдан чрез вяра“

1 И така, какво да кажем за отца ни Авраама, какво е придобил по плът?

2 Ако Авраам се оправда с дела, има похвала, но не и пред Бога.

3 Защото какво казва Писанието? Авраам повярва в Бога и това му се вмени за правда.

4 На работещия за заплата се вменява задължение, и не се счита благодат, а за дълг.

5 А за неработещият по задължение и вярващ в Онзи, Който оправдава нечестивия, вярата му се вменява за правда.

6 Така Давид казва: Блажен е онзи човек, комуто Бог вменява правда без дела по закона;

7 Блажени онези, чиито беззакония са простени и чиито грехове са покрити;

8 Блажен е онзи човек, комуто Господ няма да вмени грях.

9 И така, блаженството само за обрязани ли е, или и за необрязани? Понеже казваме, че на Авраам вярата бе вменена за правда.

10 Кога бе вменена, след обрязването или преди обрязването? Не след обрязването, но преди обрязването.

11 И прие белега на обрязване като печат на оправдание чрез вярата, която имаше преди обрязването си, за да бъде отец на всички необрязани вярващи, за да се вмени и на тях оправданието;

12 и отец на обрязащите, ала не на онези, които са приели само обрязване, но които и ходят в стъпките на вярата на отца ни Авраама, които имаше преди обрязването си;

13 Защото обещанието, дадено на Авраама и към потомството му, да бъде наследник на света, се даде не чрез закона, а чрез оправдаване чрез вярата.

4:1-25 „Авраам е оправдан чрез вяра“

В тази глава Павел потвърждава доводите си за оправданието по благодат чрез вяра в Христос (3:22-25). Авраам не би могъл да се похвали с каквито и да е дела, чрез които да се оправдае пред Бога (4:2). В Бит. 15:6 не са упоменати никакви праведни дела, а се говори само за доверието, което има към Бог, т.е., че повярва на Божието обещание за неизброимото потомство и това му се вменява за правда (4:3). На Авраам е дадено обещанието, че ще бъде отец на многочислен народ, който ще бъде източник на благословение за всички народи, независи-

мо дали са евреи или езичници (Бит. 12:2,3; Гал. 3:26-29). Исус Христос – Спасителят, е от Авраамовото потомство (Гал. 3:16). Това обещание патриархът приема, преди да бъде обрязан. Правдата му не се основава на дела, което е в пълно съгласие с истината, че оправданието (т.е. опрощението на човешките грехове от Бога и приемането му от Него) е чрез божествена вяра. Вяра, вложена от Святия Дух заради това, което Исус Христос извърши и пострада (4:9-13,23-25). Оправданието предшества освещението и святостта, понеже човек не може да стане свят, въпреки всичките си добри дела, преди да бъде оправдан от своя грях и вина, като приеме Исус за Личен Спасител и Господ.

14 Соскетото, коли си ко мирази околенигоро, колато уравен пес ко адеши, о апакияба си чучо, тай о шинаде си аравгьол;
15 соскетото о адеши анел холи а кана нанай адеши, атхе нанай ни кханилипе.

16 Адалкхеске о мирази си таро апакияба, та те овел ко гудлипе, гаял кай о шинадо те си сигурно састоне кочесте, ма само адавкха ковата ажарен адеши, а тай окова, ко- вато си таро апакияба е Авраамеско, ковата си о дад саворенге аменге,

17 сарто си калярдо: „Кергьом тут дад буте дунясте, ангал- ло Дел, ковата апакиял, ковата ваздел е мулен, тай чингал- дел околени колато на си окова, ковата нанай.

18 О Авраамас биажареленго овел причина ко ажариба, апакиянило, та те ачхол дад буте дунясте, сарто си вакердо: „Аборкха ка овел торо вица.“

19 Би те ачхол то апакияба, ов лелас ангал песте, кай и снага лескоро си сине муло, та сарто окола шел бреша лелас ангал песте тай о муликано е Сарескири воги,

20 гаял сар и Девлескоро шинаде ма те кунил пес пе би апакиямаса, а те зааххол ко апакиямаса, тай диняс о Дел барипе;

21 Пакиябена кай адавкха ковата вакергяс о Дел. Ов си зурало те изкерел лес.

22 Адалкхеске ачило леске правда.

23 Адалкхеске пале кай ачило правда, на калярел пес ферди ащал леске,

24 тай аменге, колато дел пес и чачо, кана апакия Око- лесте, Ковато ваздингяс таро муле е Исусас, амаро Девел;

25 Диндо наангле безехенде амарендар тай уло ваздиндо мулендар пал тумаре иертиме.

Шоро 5

5:1-11 „Чачекердя презаро и рат Исусеске“

1 Тай чука, иертиме гаял таро апакияба, иси амен шантис е Девлеса, гаял амаро Дел о Исус Христос;

2 Презаро Ковато аме апакиямаса доресас жи кава гудли- пе колесте тергяс, тай лошанас ащал о ажариба е Дел- вескоро барипе.

3 Тай ма ферди адавкха, а те ашарас амен тай ко холя амаре, като жанас, кай о холя изикален зуралипе,

4 о зуралипе икалел те изикалас и шакти а изикалиба и правда те ажарас.

5 А о ажариба те на залажас, соскетото е Делвеско дехиба изиклило ко иле си диндо аменге о Свето Духос.

6 Соскетото, кана аме сиямас панда би зурале, ко диеса о Христос муло ащал о безехале.

7 Соскетото емана ли ка аракхльол несаво те мерел сиваи чачуно манушеске гаял тай ваи ащи несаво те мерел ащал гудлимасте;

8 А о Дел прединяс Перо каринг аменде о дехиба акава, кай кана панда сиямас безехале, о Христос муло ащал аменге.

9 Палдава бут побут гаял акана кана сем иертиме таро рат Лескоро ка избависарас таро Делвеско холяиба гаял Лестар.

10 Соскетото, ваи сиямас шантис е Делвеса лескере меримаса о Чхаво Лескоро, кана сиямас душманя, кити побут акана, като сиям примириме. ка избависарас гаял Лескоро живипе!

5:1-11 „Оправдание чрез кръвта на Исус“

Християнинът има мир и достъп до Бога посредством оправданието чрез кръвта на Исус Христос. Той е Посредникът между Бога и човека и само чрез Неговата смърт, приемайки Го с вяра, човекът е свободен

14 Ако привържениците на закона са наследници, вярата е обезсилена и обещанието унищожено;

15 Защото законът поражда гняв, гдето няма закон, няма и престъпление.

16 Затова оправданието е чрез вяра, за да бъде по благодат, и обещанието да бъде осигурено за всички не само по закон, но и за потомците на Авраама чрез вяра, който е отец на всички ни,

17 според както е писано: Поставих те отец на много народи, пред Бога, в Когото повярва. Който възкресява мъртвите и извиква към съществуване несъществуващо- то.

18 Авраам, безнадежден, повярва с надежда, че ще бъде баща на много народи, според обещанието, че ще бъде толкова потомството му.

19 И без да отслабне във вяра, като не счете, стогодишното си тяло за замъртвяло и мъртвостта на Сарината утроба;

20 и не усъмни в Божието обещание чрез неверие, но се утвърди във вяра, като въздаде Богу слава;

21 и напълно уверен, че Онзи, Който е обещал, Е силен и да го изпълни.

22 Затова му се вмени за правда.

23 И не се записа само за него, че му се вмени,

24 но и нам се вмени, вярващите в Онзи, Който възкреси от мъртвите Исуса Христа, нашия Господ,

25 предаден за греховете ни и възкръснал за оправда- нието ни.

5 Глава

5:1-11 „Оправдание чрез кръвта на Исус“

1 И така, оправдани чрез вяра, имаме мир с Бога чрез Исуса Христа, нашия Господ;

2 чрез Когото с вяра получихме достъп до тази благодат, в която и стоим, и се хвалим с надежда за Слава Божия.

3 Не само това, но се хвалим и със скърбите, като знаем, че скръбта поражда търпение,

4 търпението издръжливост, издръжливостта надежда;

5 а надеждата не посрамва, защото любовта Божия се изля в сърцата ни чрез дадения нам Свети Дух.

6 Понеже, когато бяхме немощни, Христос на определено- то време умря за нечестивите.

7 Понеже едва ли ще умре някой за праведник, макар някой и да дръзне да умре за благочестивия.

8 Но Бог доказа любовта си към нас в това, че още когато бяхме грешни, Христос умря за нас.

9 Затова много повече сега, след като се оправдахме чрез кръвта Му, ще се спасим чрез Него от гнева.

10 Защото като бяхме врагове, се примирихме с Бога чрез смъртта на Сина Му, то много повече, след като сме при- мирени, ще се спасим чрез живота Му;

от греха, вината и осъждението (5:1,2,6-11). Бог възлюби грешника и на определеното от Него време пожертва Единородния Си Син, за да може всеки, който повярва в Него, да има вечен живот (5:7-9).

11 Тай ма само адавкха, а ашарас амен кай о Дел гаял амаро Дел о Исус Христос, кастар Ковато лилям адавкха примирение.

5:12-21 „О Адам тай о Христос“

12 Адалкхеске, сарто иекх мануш ко безех диняс ко дуняс, тай о безех ачхило мерибя, тай гаял о мерибя накхло саворе манушенде, соскето кергям безех;

13 соскето тай ангало о адеши безех сине ко дуняс, о безех, ни ачхол кана нанай адеши;

14 гаял адавкха о Адамас жи ко Мойсей о меримата тхареа сине тай упрал околанде, колато ни грешинас сарто о кханилипе со о Адамас, ковато си образи ки шинанде со авел;

15 а и дурос си асайка сарто о кердо безех соскето ваи о кердо безех иекхеско муле бут, ов е Девлеско гудлипе тай и дарос таро гудлипе иекхе манушестар о Исус Христос, бут побут ачхол ко бутипе;

16 таи и дарба сарто сн ко съдба гаял о кердо безех иекхескоро соскето и съдба сине таро иекх безех гаял осьдиме а и дарба буте со керде безеха си те оправдин пес:

17 соскето ваи о кердо безех иекхескоро си мерибя, гаял адавкха таро бут побут си колато лен ко бут таро гудлипе тай таро и дарба гаял и правда, ка овел живипе ащал Иекхеске о Исус Христос,

18 тай чука, сарто иекхе со кергяс безех ало о осьждане саворенге о мануша, гаял тай иекхестар праведно бути ало саворе манушенге иертиме ковато доанел живипе.

19 Соскето, сарто о со ни шунен иекх мануш ачхиле саворе безехале бут, гаял тай о шунибе иекхестар бут ка ачхон чаче.

20 А упрал адавкха ало о адеши, та те ачхол бут со керен безеха а като ачхило о безех бут ало о гудлипе;

21 Гаял кай, сарто о безех си тхарел тай анел мерибя, гаял тай авел о гудлипе бичаче со анел вечно живипе таро Исусас Христос амаро Дел.

Шоро 6

6:1-14 „Муле пал безех нума живде андо Христос“

1 Палдава со? Те вакерас, мек те ачхас ки безеха, та те ачхол бут о гудлипе?

2 Те на овел! Аме, колато сиям муле ко безеха, сар ка живисарас сине лесте?

3 Ваи ни жанен, кай аме саворе колато болавас амен ка овас ко Исус Христос, болавгям амен, та те овас ко мерибя Лескоро?

4 Адалкхеске гаял о болавибя аме прахонас амен Леса, та те овас ко мерибя да, гаял кай сарто о Христос Ущинило таро муле таро барипе е Дадеско, гаял тай аме те пхирес ко нево живине.

5:12-21 „Адам и Христос“

Започвайки с фразата „както чрез един човек“, Павел привежда в сравнение последствията на греха и изкупителното дело на Христос. В това сравнение той подчертава обстоятелството, че както грехът и смъртта са преминали от Адам към цялото човечество, така праведността и животът преминават от Христос към всички хора, които Го приемат с вяра. Осъждението и оправданието са непосредствен резултат на извършеното от Адам и Исус Христос (5:18,19). Адам е представител на човешкия род и неговият грях, чието наказание е смърт, влезе във всичките му потомци, така че всички са съгрешили и са под осъждане (Рим. 3:23). Христос е духовен родоначалник и представител на всички, които са в новото създание чрез Неговото възкресение, така че благодатта преизобилства над целия човешки грях (1Петр. 1:3; Рим. 5:20,21; 1Кор. 15:45-49).

11 и не само това, но и се хвалим с Бога чрез Исуса Христа, нашия Господ, чрез Когото сега получихме помирение.

5:12-21 „Адам и Христос“

12 Затова, както чрез един човек грехът влезе в света, и чрез греха смъртта, така смъртта премина във всички хора, понеже всички съгрешиха.

13 Защото в света преди закона имаше грях, но грях не се вменява, кога няма закон.

14 Обаче смъртта царува от Адам до Мойсей и върху не-съгрешилите с престъпление, подобно на престъплението на Адам, който е образ на Бъдещия.

15 Но дарът не е като престъплението. Защото, ако поради прегрешението на единия измряха мнозина, колко повече Божията благодат и дарът чрез благодатта на Човека, Исус Христос, към мнозина се яви в изобилие.

16 А дарът не е като осъждението, станало чрез единия човек, който е съгрешил. Защото съденето поради престъпление води към осъждане, а дарът, от много прегрешения към оправдание.

17 Защото, ако с престъплението на един човек смъртта царува, много повече ще царуват изобилно онези, които приемат дара на оправданието чрез благодатта и живот в Единия Исус Христос.

18 Така, както чрез прегрешението на единия дойде осъждане върху всички човеци, така чрез правдата на Единия дойде оправдание за живот на всички човеци.

19 Защото, както чрез непослушанието на един човек мнозина станаха грешни, така и чрез послушанието на Единия мнозина стават праведни.

20 А законът се прибави, за да се умножи прегрешението. А където се умножи грехът, преизобилства благодатта,

21 така както грехът царува, докарвайки смърт, така и благодатта царува чрез праведност за живот вечен чрез Исуса Христа, нашия Господ.

6 Глава

6:1-14 „Мъртви за греха, но живи в Христос“

1 И така, какво да кажем? Да останем в греха, за да се умножи благодатта? Да не бъде!

2 Ние, които умряхме за греха, как ще живеем отново в него?

3 Или не знаете, че които се кръстихме в Христа Исуса, се кръстихме в смъртта Му?

4 И така, чрез кръщението ние се погребвахме в смърт с Него, така както Христос възкръсна от мъртвите чрез славата на Отца, така и ние да ходим в нов живот.

6:1-14 „Мъртви за греха, но живи в Христос“

Неправилното разбиране на казаното от Павел в 5:20, че спасението по благодат позволява на човека да съгрешава, е напълно отречено и опровергано в 6:1,2. Той потвърждава, че вярващите са действително съединени с Христос в Неговата смърт и възкресение и тяхното ново състояние не им позволява да продължават да съгрешават (6:3-6). Кръщението, като знак и печат за съединяването с Христос, е погребване на стария човек и действие, въвеждащо новия човек в живот с Христос. То свидетелства, че тези, които са се съединили с Исус Христос, са умрели за греха (6:4). Понятието „стар човек“ включва живота до обръщението, както и пълното негово по-широко значение, т.е. всичко, което човекът е бил в силата на единството му с Адам (5:12-21). Единството с Христос в Неговата смърт разрушава властта на греха в тялото, така че то да принася плодове на святост и праведност (6:11-14).

5 Соскетото, коли аме кидас амен Леса е меримаса сарто Лескоро, ка кидас амен ко Ущиба таро муле сарто Лескоро;
6 Като жанас адавкха, каи амаро пхурипе си разчхиндо сарто Лескоро, та те арава и снага е безехколиро, та те на ачхас веке ко безеха.

7 Соскетото, муленго, ов си либертите таро безеха.

8 А коли аме мулям е Христоса, апакяс, кай ка живисарас тай Леса,

9 жанас, кай о Христос, сар сине ваздиндо таро муле, на муло веке тай о мерике нанай веке барипе упрал Лесте.

10 Соскетото, о мерике колестар муло, Ов муло е безехенге иевхарес за винаги; а о живипе, когато живил, живил ашал е Делвеске.

11 Гаял тай туме гиндин тумен мулен ко безеха, а живин е Исуске Христос амаре Девлеске.

12 Тай чука, те на овел о тхагарипе е безехколиро тумаре муликани снага, та те покорин тумен лескере букяте.

13 Ни те ачхавен тумари снага сар би чаче а те ачхавен тумен е Девлеске сар живде таро муле, тай и снага е Делвеске сар чачипе.

14 Соскетото о безех нанай тумен те икерел, гаял на сиен телало адеши, а телало гудлипе.

6:15-23 „Подлагаре чачипе“

15 Антучи со? Те керас безеха ли, соскетото на сиям телало адеши, а телало гудлипе? Те на овел!

16 На жанен ли, кай касте динен тумен сар измекея, измекея сиен околесте, касте ден коч, уло ко безех когато анел мерике ваи кана шунес, когато анел и правда?

17 Парикерава е Девлеске, кай сар симас измекея е безехаке, туме диньен тумаре иле околесте ко апакияба, колесте сиенас сикавде.

18 Тай, путердилен таро безеха, тай ачхилен измекея е правдаке.

19 Манушканес хоратинав, ашал со нащи икерен сар мануша. Гаял като анелас панда безеха, гаял акана преден и снага сар измекея ки правда когато анел светос.

20 Соскетото, кана сиенас измекея е безехенге на сиенас сикавде ки правда.

21 Саво емиши иси палдава околе букенцар? Бука, колато акана лажан соскетото о агор си мерике.

22 А акана като отпутердилен тумен таро безеха ачхилен измекея е Девлеске иси тут мен емиши кай жан каринго светос по биагорно живипе.

23 Соскетото и плескирена е безехенге си мерике нума е Девлеско дарос си биагор живипе ко Христос о Исус амаро Дел.

Шоро 7

7:1-6 „Муле карик адеша“

1 Тай вай ни жанен, пхралален, соскетото хоратинав манушканес, като жанен со си о адеши, кай о адеши си упрал о мануш само жи кате си живдо?

2 Соскетото и прандеме ромни си пхангли е адеши пе ромеске жи кате си ов живдо а кана о ром мерел, ой ескепил пес таро ромеско адеши.

3 Тай чука, коли паш о живипе е ромеско ой пранденел

5 Защото, ако сме съединени чрез смъртта Му, то ще сме и съучастници във възкресението;

6 Като знаем това, че нашият стар човек бе разпнат с Него, за да бъде унищожено греховното тяло, за да не бъдем вече робни на греха;

7 Защото умрелият, е свободен от греха.

8 А ако сме умрели с Христа, вярваме, че и ще живеем с Него.

9 Като знаем, че Христос възкръсна от мъртвите, не умря вече и смъртта няма власт над Него.

10 Колкото до това, Той умря, умря за греха веднъж за винаги, а колкото до това, че живее, живее за Бога.

11 Така и вие считайте себе си мъртви към греха, и живи за Бога в Христа Исуса, нашия Господ.

12 И така, да не царува грехът в смъртното ви тяло, за да не сте покорни в похотите му;

13 Нито представяйте телата си като оръдия на греха и неправдата, а представяйте себе си на Бога като оживели от мъртвите, и телата си като оръдия на правдата.

14 Грехът не бива да ви обладава, понеже не сте под закон, а под благодат.

6:15-23 „Слуги на правдата“

15 Тогава какво? Да съгрешаваме, понеже не сме под закон, а под благодат? Да не бъде.

16 Не знаете ли, че на когото предавате себе си като слуги в послушност, слуги сте на този, на който се покорявате, било на греха, за смърт, или на послушанието, за праведност?

17 Но благодарение Богу, бяхме слуги на греха, се покорихме от сърце на оня вид учение, което ни се предаде.

18 И като се освободихте от греха, станяхте слуги на правдата.

19 По човешки говоря, поради плътската ви немощ. Както предоставяхте телата си да бъдат слуги на нечистотата и беззаконието за беззаконни дела, така и сега предоставете телата си да бъдат слуги на правдата в святост.

20 Защото, докато бяхте слуги на греха, бяхте свободни от правдата.

21 И какъв плод имахте тогава? Такива дела, от които сега се срамувате, защото техният край е смърт.

22 И сега, когато се освободихте от греха и станяхте слуги на Бога, плодът ви е святост, а краят вечен живот.

23 Защото заплатата на греха е смърт, а Божият дар е вечен живот в Христа Исуса, нашия Господ.

7 Глава

7:1-6 „Мъртви към закона“

1 Или не знаете, братя, понеже говоря на познаващи закона, че законът има власт над човека, докато е жив.

2 Омъжената жена е свързана с мъжа чрез закона, докато той е жив, умре ли мъжът, тя е свободна от закона, свързващ я с мъжа.

3 Затова, ако при жив мъж тя се омъжи за друг, става

6:15-23 „Слуги на правдата“

Робството на греха е противопоставено на новия живот по благодат. Когато човекът приеме истината, като се подчинява изцяло на благодатта в Христос, той е освободен от робството на греха, ставайки

доброволен слуга на правдата, така че да живее свят живот (6:17-19). Единственото нещо, от което е свободен слугата на греха, е да не се подчинява на правдата, чийто край е смърт, докато вярващият получава вечен живот в Христа Исуса (6:20-23).

авре ромеске ачхол лубни а коли мерел о ром лколиро, ачхол путерди таро адеши тай ни ачхол лубни, а прандел авре ромеске.

4 Тай чука, пхралален мере, тай туме мулен таро адеши гаял таро Христоско снага, та те пхандел тумен авреса, ко Ущиба таро муле, та те анен емиши е Девлеске.

5 Соскето кана сиямас снагаса безехале сиямас, кана жангавцилям таро адеши, керасас амаре снагате ковато емиши анел мерибе;

6 Нума акана, кана муле тари адеша сао сине путердилям сине либерте, гаял кай сам измекаря Девлеске ко нево духо, а ма ки пурани буква.

7:7-25 „О адеша тай о безех“

7 Палдава со? Те вакерас ли, кай о адеши си безех? Те на авел! А гаял аме най сас те пенжарас о безех сивай таро адеши, соскето на пенжарасас о адеши, коли на вакерасас: „Ма те дехес, со най торо.“

8 А о безех гаял лел пес таро ордина икалел манде секакво дехиба соскето би о адеши о безех си муло.

9 Тай ме сиомас живдо варекана би о адеши, а кана ало о ордина о безех живдо, а ме мульом;

10 Аракхльом, кай коркоро о ордина со аракхелас си анел живипе, ковато анел моро мерибе.

11 Соскето о безех лел таро ордина, хохавел ман тай ман мударел ман леса.

12 Гаял кай о адеши си свето, а и ордина света чаче тай лачхи.

13 Палдава давкха ли, ковато си лачхес, ачхол мерибе ащал манге? Те на авел! А о безех манге керел мерибе, гаял давкха лачхо варесо, та те вакерел, кай си безех, гаял и ордина о безех ачхол бут грешнума.

14 Соскето жанес, кай о адеши си духос а ме сом снагаса, предииндо телало безех.

15 Соскето на жанав со керава гаял на керава адавкха со мангава а окова со бимангава лес керава;

16 Гаял, коли керава, окова ковато мангава, асосарав сом е адеша, кай си лачхо.

17 Адалкхеске ма со акана керав адавкха, а о безех, ковато си манде.

18 Соскето жанав, кай манде, ме снагате ни живил о лачхипе, гаял а дехел о лачхипе иси ман, а най ман зор те керав лес.

19 Соскето на керав лачхипе, ковато мангав, а кханилипе, ковато ни мангава, лес керава.

20 А коли керав адавкха, ковато ни мангав, ов ма ме керав адавкха, а о безех, ковато живил анде манде.

21 Тай чука, аракхав ацавкха адеши, кай паш манде, ковато мангав те керав лачхипе, о кханилипе си паше.

22 Соскето кити о духовноса манушеса си ме те ачхол гудлимаса ко Делвеско адеши;

23 Нума е трупоско дикхав авер адеши, ковато ашарел упрал о адеши ме голяте, тай ман заробил телал о безехало адеши ковато си ме снагате.

прелюбодейка, но ако умре мъжът ѝ, тя е свободна от закона и не е прелюбодейка, кога се омъжи за друг мъж.

4 Така, братя мои, и вие умряхте за закона чрез Христото тяло, за да принадлежите на Друг, Който възкръсна от мъртвите, за да принасяме плод на Бога.

5 Защото, когато живяхме по плът, тогава греховните страсти, познати чрез закона, действаша в телата ни, за да принесем плод на смъртта;

6 Но сега, като умряхме за закона, чрез който бяхме свързани, сме свободни от него, за да служим на Бога с нов дух, а не по старата буква.

7:7-25 „Законът и грехът“

7 Какво да кажем? Грях ли е законът? Да не бъде. Не бих познал греха, без закона, понеже и страстта не бих познал, ако законът не казваше не пожелавай.

8 Но грехът, като взе повод от заповедта, произведе в мене всякакво пожелание, защото без закона грехът е мъртъв.

9 Аз живях някога без закон, но когато дойде заповедта, грехът оживя;

10 аз умрях и заповедта, дадена ми да послужи за живот, бе смърт,

11 защото грехът взе повод от заповедта, измами ме и ме умъртви чрез нея.

12 Така че законът е свят, заповедта свята, праведна и добра.

13 И така, доброто ли стана смърт за мен? Да не бъде, но грехът, за да се изяви, че е грях, ме впримчи в смърт и доброто на заповедта е грехът да стане много по-греховен.

14 Защото знаем, че законът е духовен, а аз плътски, продаден на греха.

15 И какво правя, не зная, защото не това, което желая, правя, но онова, което мразя, него правя.

16 А ако правя това, което не желая, съгласявам се със закона, че е добър.

17 И в този случай не аз правя това, но грехът, който живее в мен.

18 А зная, че в мен, в тялото не живее добро, понеже желание за добро имам, но не намирам сили да го върша.

19 Защото не доброто, което желая, правя, но злото което не желая, това правя.

20 А след като правя това, което не искам, не аз го правя вече, но грехът, който живее в мен.

21 Така намирам в себе си такъв закон, че кога желая да правя добро, злото стои до мен.

22 Защото с духовния си човек намирам наслада в закона Божий,

23 но в тялото си виждам друг закон, който воюва против закона на ума и ме прави пленник на греховния закон, понеже е в тялото ми.

7:1-6 „Мъртви към закона“

Тук Павел подробно разглежда отношението на вярващия към закона. Единението с Христос поставя край на властта на закона над вярващия. Този принцип е сравнен с пример от брака и семейството (7:2,3). Когато умира единият от съпрузите, се прекъсва действието на закона, определящ съпругеските отношения, така че новият брак не се явява прелюбодейство. Вярващият встъпва в нов живот с Христос и е свободен да Му принадлежи, като принася плодове на Бога (7:4). Животът в Адам е бил живот „по плът“, чийто плод е смърт, но новият брак – съюзът с Христос, е нов живот, където властва Святият Дух, Който дава нови сили за свят живот, обновяващ сърцето на човека (7:5,6).

7:7-25 „Законът и грехът“

Споменаването на закона до този момент за някои звучало по-скоро неодобрително, че подтиква към грях, но сега Павел обяснява, че осъзнаването на отрицателното действие, което законът осъществява в живота на падналия човек, не се явява отричане на самия закон (3:31; 7:5,7). В този грешен свят ролята на закона е определена от Бога – да изяви природата на човешкия грях. Сам по себе си законът довежда до осъзнаване наличието на грях в цялата поквареност на човешкия живот, от който избавление има само чрез Исус Христос (7:11-14, 24, 25).

24 Бида ме о мануш! Кой ка скепил ман тари снага кале меримастар?

25 Парикерава е Девлеске! Иси икариба о Исус Христос амаро Дел. Тай чука, коркоро ме, ме гога са измежари сом е Девлескере адеша, а е снагаса е безехалеско адеша.

Шоро 8

8:1-17 „Дживипе презаро Духос“

1 Акана гаял, нанай нисаво душалпе околнге, колато си ко Христос о Исусас, колато пхирен ма пе снагаса, а ко Духос.

2 Соскетото о адеша е живдо Духос ман либертил ко Христа о Исусас таро адеша ко безех тай ко мероба.

3 Соскетото адавкха, конато нащи ко адеша адавкха кай ачхол кишло ки снага, о Дел лес изкергяс като бичхалгяс е Чхавес Перес ки снага сарто си ко безехали снага тай ки жертва е безехаке, тай осьдингяс о безех ки снага,

4 та те изкерел пес со мангел о адеша амендар, со пхирас ма ки снага, а ко Духос.

5 Соскетото окола, колато си ки снага дехен е снага а окола, колато си ко Духос си Духоса.

6 Соскетото о дехиба е снаголиро си меробе а о дехиба е Духоскоро си дживипе тай раманес.

7 Соскетото о дехиба е снакагоро си со ни дехел о Дел, соскетото ни покорил пес е Делвескере адеша ни ащи;

8 тай окола, колато си ки снага, нащи те угодин е Делвеске.

9 Туме, гаял, най сен ни снага, а сан Духос, коли живил туменде е Делвеско Духос. Коли несаво най лен е Христоско Духос, ов нанай Лескоро.

10 Коли о Христос си туменде, гаял тумари снага си муло, ащал о безеха, о Духос си живдо ащал и правда.

11 Тай коли о живил туменде о Духос Околескоро, Ковато ваздингяс таро муле е Исусас, о Сарто, Ковато ваздингяс мулендар е Христос Исусас тай тумаре мули снага ка ваздел пе Духоса, когато си туменде.

12 Тай чука, пхралален амен иси те керас варесо, ма каринги снага, та те живисарас е снагаса.

13 Соскетото, коли живисарас е снагаса ка мерас нума коли е Духоса мударас е снагакири ка живисарас.

14 Соскетото когато изикирел таро Дел о Духос, он си Делвеске чхаве.

15 Соскетото на лильен о Духос ко робство, та те овен дарате, а лильен о Духос те ачхон чхаве гаял кана тай чингадас: Ава Даде!

16 Гаял коркоро о Духос си якхитка купате амаре Духоса, кай сиям Делвеске чхаве.

17 Тай коли сам чхаве аме сам ко мирази е Делвеско тай ко Христос, та коли чинусарас Леса, те ваздас барипнаса аменса Леса.

8:18-27 „Авилини gloria“

18 Соскетото вакар акутно диеса си ни заслужин те сравнин пес е баримаса когато иси те путергьол пес аменге.

19 Соскетото со си кердо, ажарас лес, като отпутрел аменге сар Делвескере чхавенге.

20 Соскетото о кероба сине подчиниме таро со нащи, а ма сар со си, а гаял Околестар, Ковато лен подчинингяс;

24 Окаян аз човек. Кой ще ме избави от тялото на тази смърт?

25 Благодаря на моя Бог чрез Исус Христос, нашия Господ. Така с ума си служа на Божия закон, а с плътта на греховния закон.

8 Глава

8:1-17 „Живот чрез Духа“

1 И така, сега няма никакво осъждане за ходещите в Христа Исуса и не по плът, но по дух;

2 Защото законът на животворящия дух в Исуса Христа ме освободи от закона на греха и на смъртта.

3 Защото това, което законът не може да направи, понеже бе безсилен в плътта, Бог направи, като изпрати Своя Син в подобие на греховна плът, за да се принесе в жертва за грях, и осъди греха в плътта,

4 и правото, изискуемо от закона, да се изпълни в нас, живеещите не по плът, но по дух.

5 Защото живеещите по плът мислят плътски, но живеещите в духа духовно.

6 Плътското мислене е смърт, а духовното мислене живот и мир;

7 Защото плътското мислене е враг против Бога, понеже не се покорява на закона Божий, нито пък може.

8 А живеещите плътски не могат да угодят Богу.

9 Вие живеете не по плът, но по дух само ако Божият Дух живее във вас. Ако пък някой няма Христовия Дух, той не е Христов.

10 Ако Христос е във вас, тялото е мъртво към греха, но духът живее заради правдата.

11 Но ако Възкресеният Дух на Исуса, възкресил Го от мъртвите, живее във вас, то Този, Който възкреси Христос от мъртвите, ще оживотвори и смъртните ви тела чрез обитаващия във вас Негов Дух.

12 И така, братя, ние не сме длъжници на плътта, за да живеем по плът;

13 защото, ако живеете по плът, ще умрете, но ако чрез духа умъртвявате плътските действия, ще живеете,

14 защото водените от Духа са Божии синове;

15 защото не сте приели духа на робство, и пак да сте в страх, но приехте Дух на осиновление, чрез Когото викаме: Ава, Отче!

16 И самият дух свидетелства чрез духа, че сме Божии чада.

17 Ако сме чада, сме и наследници, наследници Божии, сънаследници на Христа, само ако страдаме с Него, за да се прославим и с Него.

8:18-27 „Бъдеща слава“

18 Защото мисля, че страданията на сегашното време са нищо в сравнение с онази слава, която ще се яви в нас.

19 А и творението с нетърпение очига прославянето на синовете Божии,

20 защото творението се покори на суетата не доброволно, а по волята на онзи, Който ги покори;

8:1-17 „Живот чрез Духа“

В тази глава се обяснява пътят за избавление от закона на греха, като продължение на предходните глави. Грехът е осъден чрез разпятието на възплътения Син Божий, така че за тези, които са в Христос, да няма повече никакво осъждение (8:1-3). Павел подробно съпоставя образите на

стария начин на живот по плът и новия – живот по Дух, единият под влиянието на греховната природа, а другият – на Христос и силата на Святия Дух (7:4-13). Заедно с оправданието и избавлението от осъждението, християните получават и осиновение, като стават членове на Божието семейство и имат отношение това свидетелството на Святия Дух (8:14-17).

21 Ажаримаса, кай о кероба ка аравел о робство е снагколиро, тай ка лел о барипе тай о путериба е Делвескере чхаве.

22 Соскетото жанас, кай састо кероба лел по Духос тай чинуил пес жи акана.

23 Тай ма ферди ов, а тай аме, колато иси амен о Духос ко англунипе, тай аме коркоро лае Духос аменде тай ажарас те изкинул пес амари снага.

24 Соскетото адавкха ажариба аме ажарас а о ажариба, коватото дикхъллол си ажариба амаро соскетото кова ка ажарел адавкха коватото дикхъл?

25 А коли ажарас акава со на дикхъллол, палдава търпинас тай ажарас лес.

26 Гаял сарто о Духос амен ваздел амаро со наци, соскетото на жанас те молис амен сарто требе а коркоро о Духос докерел амаре ни вакерде мъчиба;

27 а адавкха, коватото изпучел о ило амаро, жанел сави си и годи е Духоскоро, соскетото ов докерел о света бука е Делвескери воля.

8:28-39 „Бутедер виджаенге презаро Исусес“

28 Нума жанас, кай са со си керел о лачхипе околенте, колато дехен е Делвес, колато си кидинде со си Лескоро воиа.

29 Соскетото, коватото преахъллол, лен тай преопределинул те овен керде сарто о муи е Чхавескоро Лескоро, та те овел Ов о ангуно бяндомашкар о бут пхрала;

30 а кас преопределинул, лес тай чингадел а кас чингадел, лес тай оправдил, а кас оправдил, лес тай барарел.

31 Тай чука, со те вакерас адалкхеске? Коли о Дел си каринго амен, кой ка авел мамуй амен?

32 Окова, Коватото на жалингяс Пхере Чхавес, а Лес предингяс саворенге аменге сар нанай те на дел амен купате Леса тай са со си?

33 Кова ка душан е Делвескере аласарденге? О Дел, тумен, Колато оправдингяс лен?

34 Кова си окова, коватото ка крисил? О Христос о Исусас ли, Коватото муло, а гаял ов сине ваздиндо таро муле, Коватото си таро мурш риг е Делвеске, тай Коватото долачхарел аменге?

35 Кова ка отчихвел амен таро Христоско дехиба? О холя ли, ваи о гониба, ваи о бокхалипе, о нангипе, и беда ваи и чхури?

36 Соскетото, сарто си калярдо: „Мударде сам ашал Туке састо диес, гаял сам сар бакре чхинимаске“

37 Ма ко са со си адавкха ачхас побут катарии виджа ашал Адавкха, Коватото амен дехел.

38 Соскетото сиама пакяино, кай ни мерече, ни живипе, ни ангеля, ни о बारे, ни акатутне, ни со авен, ни зор,

39 Ни учибе, ни хоробе, ни со те авел авер, ащи амен те изикален таро Делвеско дехиба, коватото си ко Христос Исусас амаро Дел.

21 С надежда, че и самото творение ще бъде освободено от робството на тлението при славното освобождение на Божи синовете.

22 Защото знаем, че цялото създание заедно стено и се мъчи и досега;

23 и не само то, но и ние сами, които имаме начатъка на Духа, и ние сами стеном в себе си, очикайки осиновление, изкупване на нашето тяло.

24 Защото надеждата ни е в избавлението. А надеждата, която се вижда, не е надежда, понеже, как някой ще се надява за нещо, което вижда?

25 А когато се надяваме за онова, което не виждаме, с търпение го очикаваме.

26 А и Духът ни помага в нашите немощи, защото не знаем как да се молим, но Сам Духът ходатайства чрез нашите неизговорими стенания.

27 А Онзи Който изпитва сърцата, знае, какъв е промисълът на Духа, понеже ходатайства за светиите по Божията воля.

8:28-39 „Повече от победители чрез Исус“

28 Понеже знаем, че всичко съдейства за добро на онези, които любят Бога и са призвани по Негова воля;

29 Защото, които предузна, тях и предопредели, за да бъдат сходни с образа на Сина Му, та Той да бъде първороден между многото братя.

30 А които предопредели, тях и призва и които призва, тях и оправда, а които оправда, тях и прослави.

31 Какво повече да кажем за това? Ако Бог е от към нас, кой ще е против нас?

32 Оня, Който не пощади собствения Си Син и Го даде за всички ни, как няма да ни подари с Него всичко?

33 Кой ще обвини Божиите избрани? Бог ли, Който ги оправда.

34 Кой е, който ни осъжда? Христос Исус ли, Който умря, но още и възкръсна, Който е отдясно на Бога и Който ходатайства за нас.

35 Кой ще ни отдели от Божията любов? Скръб ли, притеснение ли, или гонение, глад ли, или голотия, опасност ли, или меч?

36 Както е писано: Поради Тебе сме умъртвявани цял ден, считани сме като овце на клане.

37 Но във всичко това сме повече от победители чрез Този, Който ни възлюби.

38 Защото съм уверен, че нито смърт, нито живот, нито Ангели, нито власти, нито сили, нито настояще, нито бъдеще,

39 нито височина, нито дълбочина, нито някое друго създание ще може да ни отдели от Божията любов в Христа Исуса, нашия Господ.

8:18-27 „Бъдеща слава“

Павел говори за страданията, основавайки се на своя личен опит и преживявания (8:1). До този момент, той вече е пострадал много заради християнството, а му предстояло още да пострада, но в сравнение с бъдещата слава, която ще се открие, тези страдания са незначителни, тъй като са временни, а славата вечна. Славата на Христос при Второто Му пришествие ще отдели всички Негови верни последователи, защото те ще бъдат подобни на Него, когато Го видят какъвто Е (1Йоан 3:2; Кол. 3:4; Тит 2:13). Християните, които са получили дара на Духа, са вече осиновени, като членове на Божието семейство, и техният дух и душа са изкупени. По време на Христовото пришествие повярвалите ще получат прославените си тела (8:23; 1Сол. 4:16,17).

8:28-39 „Повече от победители чрез Исус“

Нищо не може да се случи с християнина, ако то не е допуснато от самия Бог, а всичко, което се случва в живота му, съдейства за негово добро (8:28). Бог допуска някои затруднения и страдания в живота на вярващия не за да го погубят, но да му помогнат да се освети, да се отдели от любовта към света и да отправи взор към небесните неща (8:17;37). Страданията произвеждат смирен дух и по-търпелив характер (Бит. 50:20; Евр. 12:11). Павел разкрива белега на предузнаните и предопределени за слава, а това са онези, които са съобразени с образа на Исус Христос, които са се покорили на небесния призив (8:29,30; Фил. 3:10,21; 2Тим. 2:19). Тяхната увереност в надеждата е непоколебима и нищо не може да им попречи да следват и обичат Бог, Който пръв ги възлюби, предавайки Сина Си за тях (8:37-39).

Шоро 9

9:1-29 „Делвеско коркоро аლოსардипе“

1 Вакерав чачипе андо Христос, на хохавав, тай ми гоги манге си якхитка, манде си о Свето Духос,

2 кай иси ман барен холи, тай беда ме илесте.

3 Соскетото коркоро ме мангав те овав отчхивто таро Христос, ащал мере пхраленге, мери коч тай енданя;

4 колато си джутенге, колато си чхоне ко барипе, ко завети тай диндо о адеши тай о шинаде;

5 Колато си о дада, колендар бияндило пе снагате о Христос, Ковато си упрал са со си, Дел те овел благословиме жи ко вековя. Амин.

6 Гаял ма кай пропело е Девлеско пхерас соскетото ма саворе си окола со си ко Израилия, колато си таро Израилия;

7 ни са со си чхаве, гаял си Авраамоско коч, а „ко Исаколис“, вакерел о Дел, „ка вакерел пес торо потомство“.

8 Гаял, ма е чхаве, биянде ки снага, си Девлеске чхаве а о чхаве биянде сар си шинаде ка ачхон потомство.

9 Соскетото адавкха сине варесо обещаеме, соскетото вакерел: „Ка авав ко окова диес, тай и Сара ка овел ла мурш.“

10 Тай ма ферди адавкха, а тай кана и Ревека ачилили кхамни таро иекх, гаял таро амаро дад о Исаколис,

11 Бискай о дидимусе те на овенас пханда биянде, тай на сине кердо мищо лачхо ваи кханилипе гаял е Делвеско ко аლოსардя аракхило пес ма ки бути, околеске, ковато чингадел,

12 вакергяс: „О побаро ка овел измежари е поцикнеске“,

13 сарто си калярдо: „О Яковос дехингъом, а е Исавос бидехавгъом“.

14 Тай чука, со? Те вакерас ли, кай иси бичаче ко Дел? Те на овел!

15 Соскетото вакергяс е Моисеске: „Ка керав мила каринг касте мангава, тай ка жалив, кас пожалив“.

16 Тай чука, би околестар ковато мангел, ни околестар, ковато прастал, нума о Дел, Миленгро.

17 Соскетото о каляриба вакерел е фараонеске: „Гаял адавкха ка изваздав тут, та те керав туте Мери зуралипе, тай те шунгъол Моро алав ко састо дуняс“.

18 Тай чука, каринг касте мангав, Ов керел милос, тай каринг мангел зуральовел.

19 А адалкхеске ту ка вакерес: А соске панда обвинил? Кой ащи те заахчол ки воля Лескери?

20 А, ту о мануша, ту кова сиян, со ка вакерес мамуи о Дел? О кердо си варесо ка вакерес ли околеске, ковато кергяс лес: Соске ту ман гаял кергян?

21 Ваи о грънчари нанай лес зор упрал и чик со си чик те керел чаро те почитал пес, а авер чаро со ни почитил пес?

22 А со те вакерас, коли о Дел гаял манглас те керел Пери холи, тай те изкерел по зуралипе Поро, сар търписало баро търпиме о чаре ки холи Пери тховел те аравел,

23 Тай те търпил та те изсикавел о барвалипе Поро упрал о чаре со си кердиме от англе пере баримасте

24 упрал аменде, кова кидел ма ферди машкар джута а тай машкар;

25 Сарто тай ко Осия вакарел: Ка вакерав моро дуняс

9 Глава

9:1-29 „Божият суверенен избор“

1 Истината казвам в Христа, не лъжа, като съвестта ми свидетелства в Святия Дух,

2 че имам голяма скръб и непрестанна болка в сърцето си;

3 аз сам бих желал да съм анатема от Христа, поради братята си, моите сродници по плът,

4 които са израилтяни, на които принадлежат осиновлението, славата, заветите и даването на закона, служението и обещанията;

5 Техни са и отците, от които е и Христос по плът, Който е над всички Бог, благословен веќе. Амин.

6 А това не казва, че Божието слово е пропаднало, понеже не всички, които са от Израилия, са израилтяни,

7 нито всички са чада на Авраама, затова че са негово потомство, но казва: От Исаак потомството ти ще се назове с твое име.

8 Така не чадата на плътта са синове Божии, а чадата на обещанието се считат за потомство.

9 Защото думите на обещанието са: По това време ще дойда, и Сара ще има син.

10 И не само със Сара, но така бе и с Ревека, която зачна наведнаж двама сина от отца ни Исаака;

11 Защото, преди да бяха се родили още и преди още да бяха направили нещо добро или лошо, за да се признае, че Божието намерение в избора зависи не от делата, а от Призоваващия,

12 бе й казано: По-големият ще слугува на по-малкия,

13 както е и писано: Яков възлюбих, а Исаав намразих.

14 Какво ще кажем? Има ли неправда у Бога? Да не бъде.

15 Защото каза на Мойсея: Ще помилвам, когото ще помилвам, и ще пожаля, когото ще пожаля;

16 И така, не зависи нито от искащия, нито от тичащия, но от Бога Милостивия.

17 Защото Писанието казва на фараона: За това те издигнах, за да покажа над тебе силата Си и да разглася името Си по цялата земя.

18 И така, към когото иска, показва милост и към когото иска, закоравява.

19 Но ще ми кажеш: А защо още укорява и още кой се е възпротивил на волята Му?

20 И кой си ти, човече, та спориш с Бога? Нима творението ще каже на Създателя си: Защо си ме направил така?

21 Или грънчарят няма власт над глината, и от една и съща смес да направи съд за почтена, а друг за непочтена употреба?

22 И какво от това, ако Бог е желал да покаже гнева Си и яви мощта Си, е търпял с голямо дълго търпение към съдовете на гнева, приготвени за погибел?

23 И да изяви богатството на Славата Си над съдовете на милост, които е приготвил предварително за Негова слава,

24 помилва и нас, които Той призова не само от юдеи, но и от езичници?

25 както е казано в Осия: Ще нарека Мой народ, който не

9:1-29 „Божият суверенен избор“

Благословието не идва по волята и заслугите на човека, а от силата и благодатта на Бога (9:16). Този духовен принцип се отнася не само

за Исаак, Яков и техните потомци, но и за всички духовни наследници на Авраам. Бог има неоспоримо право да отхвърли тези, които закоравяват сърцата си и не приемат милостта Му, според Неговите условия, като отхвърлят спасението в Христос (9:18).

околен, колато на сине моро дуняс, тай адавкха дехиба, ковата на сине дехутне“;

26 Тай ко ферди тхан, кате вакерел пес: „На сиен моро дуняс, Отхе ка вакерен пес чхаве е живде Девлеске“.

27 А о Исаи чингадел е Израила: „Коли тай те овел бут о израилтяня сарто е денизескори поши, ферди хари лендар ка скепив“;

28 Соскетото о Дел ка изпхерел и пхув, вакардо ки правда Лестар“.

29 Тай сарто о Исаи вакергяс ко поанглуно тхан: „Коли о Девел Саватоске на муклясас амен, сарто о Содом гаял муклясас тай о Гомор сине сар иекх.“

9:30-33 „Бипакютне Израелеске“

30 Тай чука, со те вакерав? Адавкха, кай о езичникя, колато на роденас правда, лине и правда, тай ов и правда, която си апакиямаса“;

31 А о Израила, ковата роделас о адеши, та те лел и правда, на ресло жи асавкха адеши.

32 Соске? Адавкха, кай на роденас лес апакиямаса, а варесар гаял не букяса. Он сопнисале пес ко бар, колестар о дуняс сопнил пес“;

33 Сарто си калярдо: „Аке, тховав ко Сион бар, колестар сопнил пес, тай канара, колате сар хохавгьон; Тай ковата апакял Лесте най те ачхол лажаке“.

Шоро 10

10:1-21 „Скепиме пал саворенге“

1 Пхралален, мере илеске дехиба, тай молиба моро каринго Дел си те скепил е Израила.

2 Соскетото якхитка сом ленге, кай он иси лен ириба каринго Дел, ферди кай най сарто си о пхердо жаниба.

3 Соскетото, коли на жанен и правда со си таро Дел тай манген те керен пери, он ни покорин пес е правдаке со си таро Дел.

4 Соскетото о Христос изкергяс о адеши, та те оправдил пес секо, ковата апакял.

5 Соскетото о Мойсей каляргяс, свако мануш, ковата керел правда, ковата си гиял кана кепил адеши, ка живил гаял леса.

6 А и правда, която гаял си таро апакияба вакарел гаял: „Те на вакерес те илесте: Кой ка икльол ко дел, гаял, та те ухлявел е Христос“

7 Ваи: Кова ка ухльол ко хорипе гаял, та те ваздел е Христос таро муле“

8 А со вакерел, ой? Вакарел, кай „О пхераса си паше паш туте, ко муи торо, тай ко ило торо“, гаял о пхерас си о апакияба со хоратинел пес.

9 Соскетото, коли извакерес пе моса, кай о Исус си Дел, тай апакяс андо ило, кай о Дел ваздингяс Лес таро муле, ка скепис тут.

10 Соскетото ко ило апакияба мануш иертил пес, тай о муи изкерел о вакариба тай скепил пес.

11 Соскетото о каляриба вакерал: „Кхоник ковата апакял Лесте, нанай те ачхол лажаке“.

9:30-33 „Неверието на Израел“

Павел определя неверието на юеите като резултат на тяхната себе-праведност, търсейки оправдание в пазенето на закона и лични заслуги (10:3,4). На тяхното неверие той противопоставя езичниците, които получават правда чрез вяра в Исус Христос.

10:1-21 „Спасение за всички“

Павел споделя за усърдната си молитва относно спасението на евреите,

е бил Мой народ и възлюбена, която не е била възлюбена.

26 И на мястото, където им е казано: Не сте Мой народ, там ще се назоват синове на живия Бог.

27 И Исаия вика към Израеля: Ако и броят на Израилевите синове бъде колкото пясъка на морето, само остатъкът ще се спаси“;

28 Защото Господ, завършващ делото, ще реши в правда, Господ ще извърши решително дело на земята.

29 И както предрече Исаия: Ако Господ Саваот не бе ни оставил, щяхме да станем като Содом и щяхме да заприличаме на Гомор.

9:30-33 „Неверието на Израел“

30 И така, какво да кажем? Езичниците, които не търсеха оправдание, получиха оправдание, и то оправдание чрез вяра.

31 А Израил, който търсеше закона на правдата, не достигна до закона на правдата.

32 Защо? Защото търсеха не чрез вяра, а като че от делата по закона. Защото се препънаха в камък за препъване,

33 както е писано: Ето, полагам камък в Сион за препъване и камък на съблазън и всеки, който вярва в Него, няма да се посрами.

10 Глава

10:1-21 „Спасение за всички“

1 Братя, желанието на сърцето ми и молитвата ми към Бога за спасение на Израел.

2 И свидетелствам за тях, че имат ревност за Бога, но не според познанието.

3 Като не разбират Божията правда, търсят да изтъкнат своята праведност, и не се покориха на Божията правда“;

4 понеже свършекът на закона е Христос, за да бъде оправдан всеки вярващ.

5 Мойсей пише за оправданието от закона и който човек го изпълни, ще живее чрез него.

6 А оправданието чрез вярата казва: Да не речеш в сърцето си, кой ще възлезе на небето, сиреч да свали Христа“

7 Или: Кой ще слезе в бездната, за да изведе Христа от мъртвите.

8 Но какво казва Писанието? Словото е близо до теб, на устата ти и в сърцето ти, словото на вярата, което проповядваме“;

9 Защото, ако повярваш със сърцето си и изповядаш с устата си, че Исус е Господ и че Бог Го възкреси от мъртвите, ще се спасиш,

10 Защото със сърце вярва човек и се оправдава, и с уста прави изповед и се спасява.

11 И Писанието казва: Всеки, който вярва в Него, няма да се посрами.

като противопоставя Божията установена праведност с новия завет в Исус Христос на човешките усилия за достигане на себе-праведност (10:1-4). Чрез смъртта Си Христос плати наказанието на закона, което е смърт за грешника, и оправдава всеки, който повярва в Него, без разлика между юеин и езичник (10:9-13). Бог е милостив към всеки, който Го призове, повярва в сърцето си и изповяда с устата си своята вяра, че Исус Христос Е Спасител и Господ. Павел разкрива ролята и значението на мисионерството, чрез което се проповядва евангелската вест за спасение (10:14,15).

12 Соскетото нанай авер машкар о юдеинас тай бичшибе соскетото о сущо Дел си Дел саворенге, барвало со си, са со си, колато Лес чингаден.

13 Соскетото „секо, ковато чингадел е Девлескоро алав ка скепил пес.“

14 Сар, гаял ка чингадел Околес, касте Ковато нанай пакява? Тай сар ка апакян околесте, колес ни шунде? А сар ка шунен би те овел упралдеш?

15 Тай сар ка дартардеш, коли на овел бичхалде? Сарто си калярдо: „Кити си шукар о пире околеленге, колато гудлесте хоратинен е лачхипнаске!“

16 А най саворе со шунен о гудло вакариба соскетото о Исаи вакерел: „Девла, кава амендар апакянило окова, ковато аме шунгям?“

17 Тай чука, о апакияба си таро шуниба, а о шуниба таро Христоскере пхерася.

18 Таи вакерав он на шунде ли? Чачесте, шунде: „Мамуи, ко саста пхув икистило о сеси ленгоро, тай о пхерася ленгере жи ко агора ресле“.

19 А пале вакерав: О джута на ахалило ли? Ахалило, соскетото англе о Мойсей вакергяс: „Ме тумен, ка касканджин околелен, кола дуняс; Дуняс со ни гиндин ов ка дел тумен холи;“

20 А о Исаи бидаса вакергяс: „Аракхле ман окола, колато ма роденас Ман сикавдильом околеленге, колато на пучле ашал Манге;“

21 Тай пал о Израеля вакерел: „Тховгьом е васта Мере састо диес каринго дуняс со си хаймано тай ахмако.“

Шоро 11

11:1-10 „Палпале алосярдя гудлипе“

1 Тай чука вакерава: Отчхивгяс ли о Дел Пере мануша? Те на овел! Соскетото тай ме сом израелтянос таро Авраамоско коч, таро Вениаминоско генерация.

2 Ни отчхивгяс о Дел пе дуняс Пестар, ковато преджанилас, ваи на жанен со вакерел о каляриба о Ваияс? Сар чингадел каринго Дел мамуй о Израеля вакерелас:

3 „Девла, измударде о пророкен Тере, аравде о олтаря Тере, тай ме ачхильом коркоро тай моро животос манген те отлен.“

4 А леске со вакерел е Девлеске? „Мукльом Манге ефта миля муршен, колато на дине коч ангало Ваала.“

5 Гаял тай ко акутно диес иси со си ачхавде, алосардя гудлине.

6 А коли си ко гудлипе, нанай таро бука, иначе о гудлипе нанай веке гудлипе нума коли си катаря бути нанай вече гудлипе, иначе и бути нанай веке бути.

7 Палдава со? Окова, ковато е Израеля роделас, адавкха аракхляс, алосардя лине лес, а окола со ачхиле баране пес даже жи акана;

8 сарто си калярдо: „О Дел дел ленде якха бидикхена, тай кана бишунена емана авдивес“.

9 Тай о Давид вакерел: „Таи и софра ленге мек ачхол примка тай ленге плескирена;“

10 Те на дикхен о якха, ленгере тай о огърби о думо ленгоро биагогоро.“

11:11-32 „Скепиме пал джутенге таи биджутенге“

11 Палдва вакерав: Сопнисале пес, та те перен? Те овел! А гаял ленгоро бе ало скепиме е езичникенде, та те ваздел ко касканджипе.

12 Понеже няма разлика между юдеин и езичник, защото Господ е един и същ за всички, богат за всички, които Го призовават.

13 И всеки, който призове името Господне, ще се спаси.

14 Но как ще призоват Онзи, в Когото не са повярвали? Или как ще повярват в Онзи, за Когото не са чули? И как ще чуят без проповедник?

15 И как ще проповядват, ако не бъдат изпратени? Така както е писано: Колко прекрасни са нозете на онези, които благовестват мир, които благовестват доброто.

16 Но не всички послушаха благовестието. Защото Исаия казва: Господи, кой повярва в благовестието ни.

17 И така, вярата е от слушането, а слушането от Христовото Слово.

18 Но казвам: Нима не чува? Напротив, по цялата земя се разнесе гласът им и до краищата на обитаемата земя думите им.

19 Пак казва: Нима не разбира Израел? Първо Мойсей казва: Аз ще възбудя ревност у вас чрез тези, които не са народ, ще ви раздражня чрез неразбран народ.

20 А Исаия смело казва: Намерен Бях от онези, които не Ме търсеха, открих Се на онези, които не питаха за Мен.

21 А за Израел казва: По цял ден простирах ръцете Си към народ непокорен и упорит.

11 Глава

11:1-10 „Остатъкът, избран по благодат“

1 И така, питам: Отхвърлил ли е Бог народа Си? Да не бъде. Защото и аз съм израилтянин, от Авраамовото потомство, от Вениаминовия род.

2 Бог не е отхвърлил народа Си, който е предузнал. Или не знаете какво казва Писанието за Илия, как стене Богу против Израел:

3 Господи, избиха пророците Ти и разкопаха олтарите Ти, и аз останах сам, искат да вземат душата ми.

4 И какъв бе Божият отговор? Оставил Съм Си седем хиляди мъже, които не са преклонили коляно пред Ваал.

5 Така, и сега, по избор на благодатта, се пази остатък.

6 Но ако е по благодат, не е вече по дела, защото така благодатта не би била вече благодат. Ако пък е по дела, то това не е вече благодат, защото така делото не би било вече дело.

7 И какво? Израел не получи ли онова, което търсеше, избраните получиха, а другите се закоравиха,

8 както е писано: Бог им даде безчувствен дух, невидящи очи и нечуващи уши, дори до днес.

9 И Давид казва: Трапезата да им бъде примка, капан, препънка и тяхна отплата;

10 Да потъмнеят очите им, да не виждат, и гръбнакът им да се сгърби завинаги.

11:11-32 „Спасение за юдеи и езичници“

11 Казвам, нима се спънаха, за да отпаднат безвъзвратно? Да не бъде. Но чрез падането им дойде спасението за езичниците, за да възбуди в ревността им.

11:1-10 „Остатъкът, избран по благодат“

Павел пристъпва непосредствено към въпроса: „Отхвърлил ли е Бог своя народ?“ (11:1). Самият апостол е живо доказателство, че Бог не

отхвърля напълно и окончателно Израел, но както по времето на пророк Илия е имало остатък от вярващи, така и сега има избрани, които търсят спасение по благодат, а останалите се ожесточават, като закоравяват сърцата си (11:2-7).

12 А, коли ленгоро отчибива си барвалипе е дуняске тай ленгоро перибе барвалипе е езичникенде, кити побут пхердо икалиба!

13 Соскетото туменге, колато сиенас биджутенге, вакевав, кай гаял сом апостоли е езичникенде, ме бахтало мери служба;

14 Мек несаво гаял те ваздав ревнос коленге, колато си мери снага, тай те скепил пес несаве лендар.

15 Соскетото, коли ленгере отчхиба гаял си примирено ко дуняс, саво ка овел о приемиме ленгоро, коли ажарен таро муле?

16 А коли поангле таро хумер си свето, ов тай састо кериба си свето; тай коли о коренос си свето, ов о пръчкес да си света.

17 А, коли несаво кренжа си чхинли тай ту гаял дел дили олива, со си присадиме машкар ленде, тай ачхол сар ленде ко тхуло жилиа е маслинаке,

18 те на ашарел пес ащал е кренжа а коли ашарел пес, жан, кай ту на икерес и жилиаке, а е жилиаке тут.

19 А ка вакерес: Отчхин и кренжа, та те присадив ме.

20 Лачхес, ащал о би апакияба он отчхивте, а ту ащал о апакияба тергъос. Ма икер тут учесте, а дара ту.

21 Соскетото, аке о Дел ни дел мила е кренжа, ни тут ка дел мила.

22 Дикх, гаял о гудлипе тай о строгос е Девлеско строгос каринго о пеле, а е делвескоро гудлипе си каринг туте, коли ачхол кале гудлимасте сивай, тай ту ка овес отчхиндо.

23 Гаял тай он, коли ни ачхон ко ма апакияба, ка присадил лен, соскетото о Дел ащи пале лен те присадил.

24 Соскетото, коли ту сиянас отчхинло тари олива, со си диво, тай сиянас присадиме ки питомно маслина, ов кити побут окола, колато си чачуне кренжас ка присадил ко пере маслинате!

25 Соскетото, пхралален, та те на гиндин тумен гогявера, мангав те жанен кая секретото, кай хари барависале ресло е Израила, само жи кате дел о пхере число е езичникенде.

26 Тай чука састо Израеля ка скепил пес, сарто си калярдо: „О избавиба ка авел таро Сион; Ов ка иринел каро нечестие о Яковес;

27 Тай аке о завети Мандар каринго ленде ка отлав о безеха ленгере.“

28 Кити о гудло вакияба, он си душманя, когато си ащал тумари аями, а кити ко алосардя он си дехунук ащал пе даденге.

29 Соскетото о даровя тай о чингадиба си таро Дел тай си биаверно.

30 Соскетото сарто туме сине ни покориненас тумен е Девлеске, а акана гаял ленгоро ни иертимос си диндо мила, та те лен мила, та те сикавен пес каринго тумен мила, тай он акана ка керен мила,

31 сърто гаял тай он акана ни иертин пес.

32 Соскетото о Дел пханглас саворен ки бииртиме, тай каринг саворенге те сикавел мила.

11:33-36 „Глория е Делвеске“

33 О кити си хор о барвалипе е гогяварипе тай о жанипе е Девлеско! Кити си би ресло Лескере съдбес, тай би изследиме о дрома лескере!

34 Соскетото „Кова пинжарел и годи е Девлеске, ваи кова ачхол Леске гоги?“

12 Ако падането им е богатството на света, и лишението им е богатство за езичниците, то колко повече обръщението им.

13 На вас, езичниците, говоря: Аз прославям службата си, защото съм апостол на езичниците;

14 И дано някак възбудя ревност у сродниците си по плът и спася някои от тях.

15 Защото, ако тяхното отхвърляне е примирение за света, то какво ще бъде приемането им, ако не възкресение от мъртвите?

16 Ако начатъкът е свят, свято е и тестото и ако коренът е свят, свети са и клоните.

17 Ако някои от клоните са отрязани, ти дивата маслина, си се присадил на мястото им и си станал съучастник на маслинения сок;

18 то не се хвали пред клоните. И ако се хвалиш, знай, че не ти държиш корена, а коренът теб.

19 Но ще кажеш: Клоните се отсякоха, за да се присади аз.

20 Добре. Те поради неверие се отсякоха, а ти чрез вяра стоиш. Не високоумствай, но бой се!

21 Защото, ако Бог не е пощадил естествените клони, внимавай да не би и теб да не пощади.

22 Проумей Божията благодат и строгост, строгост към отпадналите, и благодат към теб, ако останеш в благодатта, иначе и ти ще бъдеш отсечен.

23 Но ако те не останат в неверие, ще бъдат присадени, защото Бог може отново да ги присади.

24 Защото, ако ти си отсечен от дивата маслина по естество, и против естеството си присаден на питомна маслина, то колко по-лесно тези, естествените, да бъдат присадени на своята маслина.

25 Искам, братя, да знаете тайната, за да не мъдрувате много за себе си, че стана частично закоравяване на Израел, докато се изпълни множеството на езичниците,

26 и по така целият Израел ще се спаси, както е писано: Ще дойде Избавителят от Сион и ще премахне нечестие от Яков.

27 И това е към тях заветът Ми, като отнема греховете им.

28 Заради благовестието, поради вас, но според избора възлюбени поради отците.

29 Защото даровете и призиванието в Бога са неотменни.

30 Както някога, и вие бяхте непокорни Богу, а сега сте помилвани, поради тяхното непокорство,

31 така и те сега са непокорни, поради вашето помилване, така и сами те да бъдат помилвани.

32 Защото Бог затвори всички в непокорство, та всички да помилва.

11:33-36 „Възхвала на Бога“

33 О, колко неизмеримо е богатството, мъдростта и знанието в Бога. Колко са недостижими съдбите Му и неизследими пътищата Му.

34 Защото, кой е познал ума Господен? Или кой Му е станал съветник?

11:11-32 „Спасение за юдеи и езичници“

Отхвърлянето на юдейския народ не е изцяло и безвъзвратно (11:1,11). Отхвърлянето на Христос от юдеите довежда до приемане на Евангелието от езичниците. Така Бог желае да възбуди юдейския стремеж към

спасение, като тяхната ревност ги приведе в крайна сметка и тях до вяра в Исус Христос (11:12-15). Езичниците не трябва да се гордеят и презират юдеите, поради това, че им е показана милост, защото Бог отдели най-напред Авраам за Свое специално потомство и нищо не може да промени Божия промисъл (Ис. 48:12; 11:18, 28-32).

35 Ваи „Кова поангле динас Лес варесо, та те покинен леске?“
36 Соскетото са со си си Лестар, гаял Лестар тай си Лессте, леске те овел барипе жи ко вековя. Амин.

Шоро 12

12:1-21 „Дживипе андо аргате Делвеске“

1 Рукгхив тумен, пхралален, ащал е Девлеско милос, те ачхавен тумари снага жертва живди, свето, гудло тховдо е Делвеске, сар тумаро духеско аргатиба.

2 Тай ма ден тумен кале светоса кале векоса, а преиринен тумен нево гогяса, та те пенжарен таро трядяса со си е Девлескери воия давкха, ковата си лачхо, гудло Леске тай перфекто.

3 Соскетото гаял о диндо манге гудлипе, вакерав секанеске иекх из машкар туменде, ковата си побаро, ма те гиндил пес кай поучесте кити си, а те гиндил сарто о буква ко апакияба, колато о Дел диняс секонас.

4 Соскетото, сарто иси амен иекх снага тай бут буква, а ма саворе буква керен иекх тай сарто бути,

5 гаял тай аме бут сам тари снага е Христоско, а сам буква секо амендар иекх иекхеске.

6 Тай ка иси амен дарбес, колато си аврея сарто си диндо о гудлипе, коли о профето мек профетел сарто си о апакияба;

7 коли ли сан измекари, мек о измекари керел сарто си сикавдо;

8 коли о вакяриба си ко до вакяриба ковата раздел, те раздел шукар, ковата си баро, баримаса те керел, ковата си керел милос ла те керел слободно.

9 О дехиба те овел ма дуимонцар, иринен тумен таро кханилипе, а жан каринго лачхипе.

10 Овен пхраленца дехибенца, дехеса тумен иекх иекхес, сар ендайна, изкерен те отден дехиба иекх иекххеске.

11 Ко ило овен ма мързелива, ко духос ягаса, сар измекаря е Девлеске.

12 Лошанен ко ажариба, ко холи овен зурале, ко рукипе цинтя.

13 Ден е светиен со си лен нужда, ажарен мисафирен.

14 Ден састипе околел, колато тумен гонин, ден састипе тай ма те ден арманя.

15 Лошанен околелцар, колато лошанен, ровен околелцар, колато ровен.

16 Овен сар иекх, иекх каринго иекх, ма ден годи тумари баре букяте, а преден тумен ко рамане букяса, ма мислин тумен кай бут сан гогявера.

17 Никхаске ма иринен кханилипе ащал о кханилипе, мислин адалкхеске, ковата си лачхо ангал саворе манушенге;

18 Коли си гаял со дипендо тумендар, живин мироса саворе манушенцар.

19 Ма те иринес кханилипе дехунукален, а ден тхан е Делвеско те холянел, соскетото си калярдо: „Манде си гарези, Ме ка керав со требул, вакерел о Дел.“

11:33-36 „Възвала на Бога“

Отношението на Бог към юдеите и езичниците, разкрито, както в тази глава на Посланието, така и в предходните, ярко изразява Неговото величие, суверенна воля и слава, която принадлежи само на Него – Всемогъщия Творец и Управител на цялата вселена.

12:1-21 „Живот в служение на Бога“

Славословието, с което завършва гл. 11 и първите стихове на тази глава отбелязват нов етап в Павловата проповед – практическата страна на Христовото учение, т.е. всекидневния живот на оправданите по благодат. Християнинът трябва да посвети своето тяло, разум, способности и наклонности на Божията воля, като духовно служение в свят и непорочен

35 Или кой Му е дал нещо преди, така Той да му го върне.
36 Защото всичко е от Него, чрез Него и за Него. Нему слава векови. Амин.

12 Глава

12:1-21 „Живот в служение на Бога“

1 Моля ви, братя, поради Божиите милости да представите телата си в жертва жива, свята, благоугодна Богу, като ваше духовно служение,

2 и не се нагаждайте към този свят, но се преобразявайте чрез обновяването на ума си, за да познаете каква е волята Божия, свята, благоугодна и съвършена.

3 Чрез дадената ми благодат казвам на всеки от вас: Не мъдрувайте повече, отколкото трябва да мислите, но трезво според вярата, каквато Бог е отредил на всеки.

4 Защото както имаме едно тяло и много части, но не всички части вършат една и съща работа;

5 Така и ние сме едно тяло в Христа, а поотделно сме части един на друг.

6 И понеже според дадената ни благодат имаме различни дарби, имаш ли пророчество, пророкувай според вярата;

7 В служение ли си, постоянствай в служението; Учител ли си, в поучението;

8 Настойник ли си, в настойничеството; Спомагащ ли си, обдарявай с цяло сърце; Водач ли си, бъди усърден; Благодарител ли си, на драго сърце.

9 Нелицемерни в любовта, отвращавайте се от злото, прилепвайте се към доброто;

10 Бъдете нежни един към друг с братска любов; Изпреварвайте се в почит един другия;

11 Усърдни, не мързеливи, пламенни по дух, служете Господу;

12 В надеждата радостни, в скръбта търпеливи, в молитвата постоянни;

13 Участвайте в нуждите на светиите, служете в гостоприемството;

14 Благославяйте гонителите си, благославяйте и не кълнете.

15 Радвайте се с радващите и плачете с плачещите.

16 Имайте разбирателство помежду си. Не се възгордявайте, но се смирявайте, недейте мъдрува;

17 Не въздавай зло за зло, но премисляй кое е за добро пред хората.

18 Ако е възможно, доколкото зависи от вас, бъдете в мир с всички човеци.

19 Не отмъщавайте за себе си, възлюбени, нито давайте място на гнева. Защото е писано: Мое е отмъщението и аз ще въздам, казва Господ.

чен живот, давайки Му възможност чрез Светия Дух да се възстанови божественият образ в него (12:1,2). Павел използва човешкото тяло, за да покаже нагледно образа на Църквата Христова (12:4-8). Той разкрива нейното единство и разнообразие, както и необходимостта всеки неин член да осъзнае своето предназначение. Говорейки за Църквата като тяло Христово, апостолът подчертава значението на любовта, която трябва да бъде нелицемерна, изразена в искрено доброжелателство, състрадание, гостолубие, почит и уважение един към друг (12:9-21). Павел апелира за показване на милост и към неприятелите, което може да бъде за някои добро свидетелство, за да приемат Христос. Християнинът да не отмъщава за стореното към него зло, но да позволи на Бога, Той да се погрижи за проблема. Християнството с една дума е любов, а не вражда.

20 Тай коли торо душмано си бокхало, парвар лес. Коли си трушало, де лес те пиел. Соскетото, давкха ка керес, тховеса яг ко шеро лескоро.“

21 Ма ачхавте аш мо кханилипе, нума ашар лес, о кханилипе е лачхимаса.

Шоро 13

13:1-7 „Покорил пес е гуне“

1 Секо мануш те покорила пес е баренге, колато си управлесте соскетото нанай барипе коватото те на овел таро Дел тай кити барипа иси, динде си таро Дел.

2 Адалкхеске, коватото мамуй пес е баренге зор мамуил пес е Девлеско ордина, а коватото мамуи пес ка тховел крисиба управлесте.

3 Соскетото о баре ни керен дараиба, а лачхи бути, а е кханиленге со керен. Мангес ли, те на дарас тари барипе? Кер шукарипе, тай ка овес ашардо ащал лаке;

4 Соскетото о хулай си таро Дел измекари тере аями. Тай коли керес кханлипе, те дарас, соскетото ов на анел чучесте и чхор, соскетото си Девлеско измекаро, та те анел холяиба управлесте окова коватото керел кханлипе.

5 Адалкхеске гаял те покорила тумен ма ферди ащало и дар таро холяиба, нума ащал гугипе.

6 Соскетото гаял тай те ден такса. Соскетото о хулай си Девлеско измекари, коватото керел секо диес кавата.

7 Ден са со си касте иси те ден о такса, такса, мито, о митос, каске дар, дара, каске атьри, атьриба.

13:8-14 „О дехиба керел о адеша“

8 Ма муken никхаске со иси те ден мицо сивай иекх иекхеске те дехен тумен, соскетото коватото дехел труялно керел адеша.

9 Соскетото и ордина: „Ма те овес лубехари; Ма те мударес; Ма те чорес; Ма те дехес, со най торо; Тай коя да те овел авер ордина гаял ачхол ко пхерас, дехес околени со си труял туте, сарто коркоро тут.“

10 О дехиба ни керел кханлипе гаял о дехиба керел о адиши.

11 Тай адавкха керен жанен о диеса, кай о сахати ачхило сине те жангвдан таро соибе, соскетото о уддара си паше жи аменде кана англе апакиялиям.

12 Ират накхли, тай о днес авели, тай чука мек отчихвас о букя е каранькоске, тай те уравас амен е харле светиба.

13 Сарто ко парно анес мек те пхирас гудле пхериба, а ма ко хабе пибе, тай матибе, ма ко гудлеснагате тай ко лубехар, ма ко денибе со ден пес тай касканджипе.

14 Нума уравен тумен Девлеса о Исус Христос, тай ма гиндин тумаре снагакири холя.

20 И ако врагът ти е гладен, нахрани го, ако е жаден, напой го, защото, правейки това, трупаш жар на главата му.

21 Не се оставяй да те победи злото, но побеждавай го с доброто.

13 Глава

13:1-7 „Покоряване на властите“

1 Всеки човек да се подчинява на върховните власти, защото няма власт, която да не е от Бога и каквито власти има, те са отредени от Бога.

2 Затова, който се противи на властта, противи се на Божията наредба. А онези, които се противят, ще навлекат на себе си осъждение.

3 Защото управителят не е заплаха за добрите дела, но за лошите. Искаш ли да не се боиш от властта, прави добро, и ще си похвален от нея;

4 Понеже управителят е Божий служител, за твое добро. Ако правиш зло, бой се, защото той не носи меч напразно. Той е Божий служител и отмъщава с гняв на злотвореца.

5 Затова трябва да се покоряваме, и не само поради страха от гнева му, но и поради съвестта.

6 Затова и данък плащате, защото са Божии служители, именно и с това служене са заети постоянно.

7 Така отдавайте на всеки дължимото. Комуто данък, данъка. Комуто мито, митото. Комуто страх, страха. Комуто почит, почитта.

13:8-14 „Любовта изпълнява закона“

8 На никому не дължете нищо, освен да се обичате един другичко. Защото, който люби ближния, изпълнил е закона.

9 Защото заповедите: Не прелюбодействуй, не убивай, не кради, не лъжесвидетелствуй, не пожелавай, и всяка друга заповед се съдържат в тези думи: Възлюби ближния си както себе си.

10 Любовта не прави зло на ближния така, любовта изпълнява закона.

11 И така постъпвайте, понеже познавате времето, че е настъпил часът да се събудим вече от сън. Защото сега е по-близо до нас спасението, когато повярвахме.

12 Нощта превали и денят приближи. Затова да отхвърлим делата на мрака и да облечем оръжието на светлината.

13 Като в ден, да се държим благопристойно, без да се предаваме на пирувания и пианства, нито на сладострастия и разпуснатост, нито на раздор и завист;

14 но облечете се в Господа Исуса Христа и не промишлявайте за плътта и страстите ѝ.

13:1-7 „Покоряване на властите“

Бог е постановил във всяко общество да има управление, за да не се изпада в анархия. Неподчинението на властите е въставане против Божията наредба, а властта, от своя страна, трябва да служи за общественото благо и справедливост. Рабира се, че нито едно човешко управление не е съвършено, но „колкото власти има, те са отредени от Бога“ (13:1-4). Думите на Павел относно отдаване на дължимите данъци, такси, почит и т.н., са коментар на Исусовите думи в Мат. 22:21 (13:7).

13:8-14 „Любовта изпълнява закона“

От задълженията към властите Павел преминава към общите, призовавайки към висока отговорност в изпълняването на финансовите задължения. Християнинът не трябва да има неизплатени дългове, но да бъде внимателен относно правенето на такива, които са неоснователни и не може да изплати, като живее скромно според това, с което разполага (Пс. 37:21). Единственият дълг, който никога не може да се изплати, е любовта един към друг, защото обича другия, изпълнява всичко, което е необходимо и редно спрямо другите, старейки се да не им наврежда (13:8-10). Любовта към Бога, която пречи да се върши зло, подтиква към вършене на добро (13:11-14).

Шоро 14

14:1-23 „Зураленго тай кишленго“

1 О кишло андо апакияба лен лес, би те кавгин пес леса пал кунипе;

2 Иекх апакал, кай ащи са со си те хал а ковато си дръто ко апакияба хал ферди емиши.

3 Ковато хал, ма те холянел околеске ковато на хал, а ковато на хал, те на осьдил околес, ковато хал, соскетото о Дел лиляс лес.

4 Кова сан ту, со съдис авре измекарес? Ангал поро хулай ов тергюл ваи перел. А ка тергюл, соскетото о Дел си зурало, та те керел лес те тергюл.

5 Несаво маал иекх диес побут авре диестар, а авер мануш маал секо диес биавер. Секо те овел пересте увериме пере гогыте.

6 Ащал е Девлеске ов кипил лес ковато ни кипил о диес, ащал е Девлеске ни кипил ковато хал, е Девлеске хал, соскетото парикерил е Девлеске тай ковато ни хал, е Девлеске ни хал, тай парикерил е Девлеске.

7 Соскетото нисаво таре амен, ни живил ащал песке, тай нисаво ни мерел ащал песке.

8 Соскетото живисарас, е Делвеске живисарас, тай мерас е Делвеске мерас, тай чука живисарас ли, мерас ли, е Девлескере си аме.

9 Соскетото о Христос адалкхеске муло тай живиндило те овел Девел тай упрал о муле, тай е живде.

10 Тай чука, ту соске съдис тере пхралес? А пале ту соске джунгя те пхралес? Соскетото аме саворе ка заачхас ангал е Делвеско съдиба.

11 Соскетото си калярдо: „Хав совел ко живипе Моро, ва керел о Дел, кай секо коч ка преклонил пес ангал Манде, тай секо чхиб ка хоратинел о Дел.“

12 Тай чука, секо амендар, ащал песке ка дел ответо анггал о Дел.

13 Мек те на крисил веке иекх иекхес, а пошукар си те овас гогыса гаял никонес те на тховел пе пхралеске те соннил лес ваи те хохавел лес.

14 Жанав тай сом цинто, ко Девел о Исусас, кай мищо най коркоро пестар ма шужо, ковато гаял варесо си ма шужо, лесте си ма шужо.

15 Соскетото, коли о пхрал торо холянел ащал адавкха, ковато хас, ту вече ни пхирес ко дехиба. Пал хабе ма нашал околес, ковато муло е Христоса.

16 Гаял, те на хулил пес адавкха, ковато туме считин кай си лачхо.

17 Соскетото е Делвескоро тхагарипе нанай ко хапе тай ко пибе, а и чаче, о шантос тай о лошаиба андо Свето Духос.

18 О измекародос Христоске авел угодиме е Девлеске тай одобриме таре мануша.

19 Тай чука, мек родас адавкха, ковато служил е мироске тай со си саворенге лачхо.

20 Ащал о хабе ма аравен е Делвескере бука. Са со си чачесте тай шужо, нанай кханилес е манушеске, ковато е хамаса керел съблазня.

21 Лачхес си те на хас маса, ни те пиес мол, ни те керес варесо колеса перавас те пралес ваи съблазнис лес, ваи авел бизорал лес.

22 Иси тут апакияба гаял тховел туке ангало о Дел. Бахтало

14 Глава

14:1-23 „Силният и слабият“

1 Слабия във вярата приемайте без препирни за съмнения.

2 Един вярва, че може да яде всичко, а слабият яде зеленчук;

3 Който яде, да не презира този, който не яде, и кой не яде, да не съди този, който яде, понеже Бог го е приел.

4 Кой си ти, че съдиш чужд слуга? Той стои пред своя си Господар или пада, и ще бъде изправен, защото Бог е мощен да го изправи.

5 Един различава ден от ден, а друг приема всички дни еднакво. Всеки да постъпва с пълно убеждение на ума си.

6 Който различава дните, за Господа ги различава, и който не различава дните, за Господа не ги различава. Който яде, за Господа яде, защото благодари на Бога, и който не яде, за Господа не яде, и благодари на Бога.

7 Защото никой от нас не живее за себе си и никой не умира за себе си;

8 Но живеем ли, за Господа живеем, умираме ли, за Господа умираме, следователно живеем ли или умираме Господни сме.

9 Защото Христос затова и умря, и възкръсна, и оживя, за да бъде Господ над живите и мъртвите.

10 А ти защо съдиш брат си, и ти защо презираш брат си? Защото всички ще застанем пред Христовото съдилище.

11 Защото е писано: „Заклевам се в живота си“, казва Господ и на Мен ще се преклони всяко коляно и всеки език ще изповяда Бога.

12 И така, всеки един от нас ще отговаря пред Бога.

13 Така вече нека да не съдим един другото, но по-добре отсъдете в това да не поставяте пречка или препънка на брат си.

14 Зная и уверен съм в Господа Исуса, че няма нищо нечисто само по себе си, освен за считащия нещо за нечисто, за него то остава нечисто.

15 Ако поради храната се огорчава брат ти, постъпката ти не е от любов. Заради храна не погубвай брата си, за който Христос умря.

16 Нека да се не злослови, добрината ви.

17 Защото Царството Божие не е ядене и пиене, но правда и мир, радост в Святия Дух.

18 Служещият на Господа с тези добродетели угоден е Богу и одобрен между човеците.

19 И така, нека търсим това, което служи за мир и взаимно изграждане.

20 Поради храна не съсипвай делото Божие. Всичко е чисто, но зло е за човека, който яде в съмнения;

21 Добре е да не ядеш месо, нито да пиеш вино и да не правиш нищо, поради което брат ти се препъва, съмнява и отслабва.

22 Ти имаш вяра? Имай я за себе си пред Бога. Блажен е

14:1-23 „Силният и слабият“

В основата на християнските взаимоотношения стои благожелателност и насърчаване в пътя на освещението, което отразява Божията любов към човека в Исус Христос (14:1; 15:7). Спорните моменти, като храна, пиене

и различаване на дните, за които става дума тук, се отнасят не към същността на благовестието, а към степента на човешката вяра. Призивът към силния и слабия е отправен за стремеж поклонението му да бъде единствено на Господа, защото всеки ще бъде отговорен пред Него.

си окова, ковата ни крисил пес околесте ковата одобрил.
23 Ковато кунил пес, крисил пес, коли хал, соскетото ни хал таро цинто, тай са со си ковата ни ачхол таро апакятар, безех си.

Шоро 15

15:1-22 „О Павлос аргатя мажкар биджутенге“

1 Аме е зурале сиама удисайле те ингелес со си дрѣто, тай те на дел сеири ашал аменге.

2 Секо амендар те угодил пе амалеске о тругално гаял каринг окова, со си лачхо ашал о ваздиба.

3 Соскетото тай о Христос ни угодисардас ашал Песке, сарто си калярдо: „О укоря околентери, колата укоринас тут, Пеле упрал Манде.“

4 Соскетото са со си, со поангле калярдо ко сине ашал парамичи те та е зуралипнаса тай таро каляриба те овел амен шинаде.

5 А о Дел си зурало тай тумен дел иекх мислиба машкар туменде ко примерос е Христоске о Исусас.

6 Гаял иекхвогенца тай иекхх моса те барярас е Делвес тай е Дадес амаро Дел о Исус Христос.

7 Адалкхеске лен иекх иекххес, сарто о Христос лиляс тумен ко Девликано барипе.

8 Соскетото вакарав, кай о Христос ашал е Делвескоро апакияба, ачхило измекари е обрежименге, та те изикерен о шинадо диндо таро дада;

9 тай те прославин пес о езичника о Дел Лескоро мила сарто си калярдо: „Адалкхеске Тут ка ашарав Девлея, машкар о дуняс, тай те алавесте Торо ка гиялбав.“

10 Тай пале вакерел: „Лощанен тумен, дуняле ко дехиба Лескоро.“

11 Тай пале: „Ашарен е Девлес, са со си мануша, Тай Лес гудлесте хоратинен са со си манушален.“

12 Тай пале о Исаяс вакеарел: „Ка сикавгюл е Иесеевско кренжа“ тай „Ковато ка изваздел пес ка овел упрал о дуняс. Леске ка ажарен о мануша.“

13 А о Дел ко ажариба ка изикерел пхердо лошаиба тай мирос ко апакияба, чука, кай е зуралимаса е Светоса Духоса ка ачхон бут ко ажариба тумаро.

14 Тай коркоро ме сиом цинте туменде, пхралален мере, кай коркоро туме сиен пхерде гудлимаса, пхердилен сиен секо не жанимаса, тай нащи те на изикерен тумен иекх иекххес.

15 А ме туменге те напомнив, калярав туменге ашал со си гудлипе дендо манге таро о Дел.

16 Та те овав измекари е Исус Христоско машкар о езичника, тай те овав рашай измекари ко Делвеско гудлипе, та те овен о езичника гудле линде осветиме таро Свето Духос.

17 Тай чука кити жи адавкха, со си жи ко Дел ман иси соса те ашарав ман ки Христос Исусас.

18 Соскетото на мангав те хоратинав варесо сивай акава ковата о Христос кергяс мандар гаял те керел манцар те анав е биджута те покорин пес ко апакияба мере пхерася тай буква;

19 зуралимаса, семня е Свето Духоса Девлескере, чука кай таро Ерусалимос тай о рига жи ко Илирик пхердо хоратинавас е Христоско о гудлипе.

20 Гаял букварно те хоратинав о гудло вакариба гаял, ме отхе кате сине вакердо е Христоскоро алав, та те на керав варесо со си авер темели;

онзи, който не съди себе си в това, което одобрява.

23 А съмняващият се осъжда, ако яде, защото не яде чрез вяра. А всичко, което не е от вяра, е грях.

15 Глава

15:1-22 „Павел, служител сред езичниците“

1 Ние, силните, сме длъжни да носим не мощите на слабите и да не угаждаме на себе си;

2 Всеки от нас е длъжен да угажда на ближния в доброто, и в изграждане.

3 Защото и Христос не угоди на Себе Си, но както е писано: Хулите на онези, които Те хулят, паднаха върху Мен.

4 А всичко, писано по-преди, е писано за наша поука, така чрез търпението и насърчението от Писанията да имаме надежда.

5 И Бог на търпението и насърчението да ви даде да бъдете в единомислие помежду си според Исуса Христа;

6 и единодушно и с една уста да славите Бога и Отца на нашия Господ Исуса Христа.

7 Затова приемайте един другото, както и Христос ви прие за слава Божия.

8 И казвам, че Исус Христос стана служител на обръзването поради Божията истинност, за да утвърди обещанията на отците;

9 а езичниците да прославят Бога за милостта Му, както е писано: За това ще Те прославя, Господи, между езичниците и ще възпявам името Ти.

10 И пак казва: Развеселете се, езичници, с народа Му.

11 И пак: Хвалете Господа, всички езичници, и прославете Го, всички народи.

12 И пак Исая казва: Ще произрасне Есеевият корен и Издигацият се от него ще владее над народите. На Него ще се надяват народите.

13 А Бог на надеждата да ви изпълни с радост и мир във вярата и чрез силата на Святия Дух да избобилствате в надеждата ви.

14 И сам аз съм уверен за вас, братя мои, че и вие сте пълни с благодат, изпълнени сте с всяко познание и можете да наставлявате един другото;

15 но писах ви малко по-смело, братя, за да ви напомня за дадената ми от Бога благодат;

16 да бъда служител Исус Христов на езичници, като свещено служба в Божието Благовестие, за да стане приносът на езичниците осветен и приемлив чрез Духа Святи.

17 И така, имам похвала в Христа Исуса с това, което се отнася до Бога,

18 не защото ще се осмеля да кажа нещо, което не е извършил Христос чрез мене, за да станат езичниците послушни на вярата, в слово и дело;

19 със силата на знамения и чудеса, със силата на Духа Божий, така че разпространих благовестието Христово от Йерусалим и околността дори до Илирик.

20 И така ревностно се старая да благовествам не там, където името Христово вече бе известно, за да не градя на чужда основа,

15:1-22 „Павел, служител сред езичниците“

В края на това Послание Павел отново се връща към темата, с която то започва: служението на апостола и планът за разпространението на Евангелието. Павел разглежда проповядването на Евангелието като

средство, чрез което езичниците ще бъдат приведени към Бога (12:1; 15:16). Той описва своето служение, като говори за Бога, разкривайки Святата Троица – Бог Отец, Син и Свети Дух (15:17-20).

21 а сарто си калярдо: „Окола ка дикхен, каскетото на сине вакердо ащал Леске;Тай окола ка ахалъон, ковато на шунде.“

22 Адавкха ман ачхавелас бут дрома, та те на авав паш туменде.

15:23-33 „Павлескоро мангипе те гелопе Рим“

23 А акана, като нанай тхан мере букяке ко рига, тай гаял от буте брешендар мангавас те авав паш туменде,

24 а ко жарибя каринго Испания ка авав, соскетото ажарав тумен тхе дикхав кана накхав, тай туме ман те изпатрин отхе, палал като чайляв жи некаде гаял туменцар.

25 А акана жав ко Ерусалимос те акхандав е светиенге.

26 Соскетото Македония тай Ахаия гудловакердя те джути-сарас е чоренге, машкар о светиес ко Ерусалимос.

27 Гудлипе керде чачес, тай аме сам требул, соскетото коли биджута керде партньоренге духоса, требе аме де те керас тай ко снагаке.

28 Кана кер адавкха, те дас ленге адавкха емиши, ка накхав трукхав туменде, та жав ки Испания.

29 Тай жанав, кай кана ка авав паш туменде баримаса таро гудлипе таро о вакяриба е Христоско.

30 Рукгхив тумен пхралален, ащал амаро Дел о Исус Христос, тай ащал о дехиба, ковато си емиши е Духеске, те керен цинти рукгхипе ащал манге каринго Дел,

31 та те избавив ман таро кханиле ко апакияба ки Юдея, тай мери измекиярибе андо Ерусалимос те овел гудло линдо е светиенге;

32 тай е Делвескере воляса лошаляса те авав паш туменде, тай те раманав машкар туменде.

33 А о Дел раманенца те овел саворенца тумен. Амин.

Шоро 16

16:1-27 „Персоне састипе тай агорутне годипе“

1 Предав туменге и Фива амаре пхеня, сави си дияконица е кхангрияке Кенхреяке,

2 те лен ла ко Дел сар си кердо е светиенге, тай те жути-сарен со иси ла нужда туменцар. Соскетото тай ой жутингяс бутенге, сарто тай коркоро манге.

3 Састипе мере букярненге со си ко Христос Исусас, е Прискила тай и Акила,

4 колато ащал мо живипе пе меиняте тховде чхура, каске ме фердо парикерав, а тай са кхангиренге машкар е биджутенге, тай тере кхангиренге.

5 Састипе о дехунук о Епенет, ковато си о англуно емиши таро Азия ащал о Христос.

6 Састипе е Марияке, сави буткерел пес ащал туменге.

7 Састипе е Андруника, тай Юния мере ендайна тай сине кетане манцар пхангле, колато машкар е апостоля гаял он си бележиме тай колато си ангал манде ко Христос.

8 Састипе дехунук мере ко Дел о Амплия.

21 но както е писано: На онези, на които не бе известно за Него, ще видят, и онези, които не бяха чули, ще узнаят.

22 Това много пъти ми и пречеше да дойда при вас.

15:23-33 „Намерението на Павел да посети Рим“

23 Сега, понеже нямам такова място вече в тези страни, а от много години желая да дойда при вас;

24 Когато тръгна за Испания, надявам се да дойда при вас. Като минавам, надявам се да ви видя и да бъда изпратен от вас нататък, след като отчасти първо бъда наситен.

25 Сега отивам в Йерусалим, за да послужа на светиите;

26 защото Македония и Ахаия благоволиха да имат общение с подаяние към бедните в Йерусалим.

27 Благоволиха, но и длъжни им са. Понеже, ако езичниците станаха съучастници в духовните им блага, то и те са длъжни да послужат чрез материалните блага.

28 След като извърша това и запечатам плода им, ще мина през местата ви за Испания.

29 И знам, че когато дойда при вас, ще дойда в пълно благословение на благовестието Христово.

30 Братя, моля ви, заради нашия Господ Исус Христос и заради любовта в Духа, да ме подкрепяте в молитвите си пред Бога,

31 за да бъда избавен от непокорните в Юдея, за да бъде службата ми в Йерусалим благоприятна за светиите;

32 така с Божията воля и радост да дойда при вас и да си почина.

33 Бог на мира да бъде с всички ви. Амин.

16 Глава

16:1-27 „Лични поздравии и последни наставления“

1 Препоръчвам ви Фива, наша сестра, дяконица на църквата в Кенхрея.

2 Приемете я в Господа, както прилича на светиите, и помогнете, в каквото има нужда от вас, защото и тя бе помощник на мнозина и на мен самия.

3 Поздравете Прискила и Акила, моите съработници в Христа Исуса;

4 които за душата ми положиха главите си, благодаря им не само аз, но и останалите етнически църкви.

5 Поздравете моя възлюбен Епенет, пръв плод в Ахаия за Христа.

6 Поздравете Мария, която много се труди за нас.

7 Поздравете роднините ми и съзатворници Андроник и Юния, които са известни между апостолите и които преди мене бяха в Христа.

8 Поздравете възлюбения ми в Господа Амплия.

15:23-33 „Намерението на Павел да посети Рим“

Павел разкрива своите по-близки планове, преди намерението му да отиде в Рим а именно да достави събраните дарения за християните в Ерусалим, изпитващи голяма нужда. Апостолът призовава християните в Рим да го поддържат в молитва. Той осъзнава колко важно е служението му за църквата, както и приемането на даренията от ерусалимските вярващи без предразсъдък, за да могат юдейските и езическите християни да бъдат свързани в Христовата любов (15:30-32).

16:1-27 „Лични поздравии и последни наставления“

Посланията на Павел обикновено завършват с лични поздравии. В последната глава на Посланието към Римляните са упоменати поименно

много събрата и сестри по вяра. Фива е служителка на църквата в Кенхрея, която най-вероятно посещава и се грижи за болните и нуждаещите се (16:1). Акила и Прискила са семейство, което прави палатки, както и самият Павел, когато живее у тях, докато престоява в Коринт (Д.А.18:3). Те придружават Павел в Ефес, където наставляват във вяра Аполос, а по-късно се връщат в Рим (Д.А.18:18, 24-26). Апостолът отбелязва самоотверженото служение и на жените в римската църква (16:5,12). На него му е известно за тези вярващи там, както и за техните проблеми (16:17-20). Павел настоятелно ги увещава да запазят единство, като се отстраняват от онези, които предизвикват разделения (Гал. 5:19,20).

9 Састипе амаре букяренге ко Христос о Урбан тай о дехунук мере о Стахия.

10 Састипе со си икалде ко чачуно о Христос Апелия. Састипе апакияненге таре Аристовуловоско кхер.

11 Састипе о ендайна мере ки Иродиона. Састипе таро Наркисовоско кхерутне околелге, колато си ко Дел.

12 Састипе е Трифена тай о Трифоса, колато бути керен ко Дел. Састипе и дехунук Персида, сави кергяс бут бути ко Дел.

13 Састипе со си кидинде таро Дел о Руфа, тай лескери дай, сави си тай мери.

14 Састипе Асинкрит, Флегонт, Ерм, Патрова, Ермия тай о пхрала со си ленца.

15 Састипе е Филолога тай о Джулия, Нирея тай и пхен лескири, тай и Олимпана, тай саворе светиес колато си ленцар.

16 Састипе иекх иекхеске свентоне чумидаса. Састипе туменге саворе саворе Христоскере кхангери.

17 Тай рукгхив тумен, пхралален те дикхен околел, колато керен чингара тай тумен сопнил мамуй ко сикайба, когато сиен сикавде, тай отчхивен лен тумен ленцар.

18 Соскетото асалкха мануша ни аргатин амаре Девлеске Исусеске О Христос, а пере хамаске, тай си гудло тай хохавне пхерасандар хохавен е иле е бидушен иленцар.

19 Соскетото тумаро шуниба андо апакияба си вакердо саворенге, тай палдава ме бут лошанав ащал туменге, а мангав те овен гогявера ко лачхипе, гаял таро кханилипе.

20 А о Дел ки шанти, сиго ка туфан е бенгес телал тумаре пиренде. О, гудлипе амаро Делвеске о Исус Христос те авел туменцар.

21 Састипе туменге о букярно моро о Тимотей, тай о ендайна мере о Луций, Ясон тай о Сосипатър.

22 Ме Тертый, когато каляргьом адавкха тумен поздравив ко Дел.

23 Састипе туменге Гай, о мисафиреско ажариба ащал манге, тай ки саста кхангери. Састипе тумаре дизколиро со пазил о лове о Ераст тай о пхрал о Кварт.

24 Гудлипе амаре Девлестар о Исус Христос те овел саворенцар туменцар. Амин.

25 А Околеске, Ковато иси зор ащи тумен те изикерел сарто си моро гудлипе тай хоратиба е Исус Христоске, сарто си путардо и гаравдо, когато сине сар пхангли таро биагорно диеса,

26 а акана сикавдило пес тай гаял е профетоске каляриба координата о биагорно Дел ачхило пенжардунук саворе дунясте ащал ленгоро покориба ко апакияба,

27 гаял Екутно гогявер Девел те овел барипе презаро Исус Христоске жи ко вековя. Амин

9 Поздравете сътрудника ни в Христа Урбан и възлюбения ми Стахия.

10 Поздравете изпитания в Христа Апелия. Поздравете верните от Аристовуловия дом.

11 Поздравете сродника ми Иродиона. Поздравете онези от домашните на Наркиса, които са в Господа.

12 Поздравете Трифена и Трифоса, които се трудят за Господа. Поздравете обичната Персида, която много се труди в Господа.

13 Поздравете избрания в Господа Руфа, и майка му, която е и моя.

14 Поздравете Асинкрит, Флегонт, Ерм, Патров, Ермия и другите с тях братя.

15 Поздравете Филолога и Юлия, Нирея и сестра му, и Олимпана, и всички с тях светии.

16 Поздравете се един друг със свята целувка. Поздравяват ви всички Христови църкви.

17 Моля ви, братя, пазете се от ония, които произвеждат разцепления и съблазни против учението, което сте научили, и странете от тях.

18 Защото такива не служат на нашия Господ Исус Христос, но на корема си, и с лицемерни и ласкателни думи подмамват сърцата на простодушните.

19 Вашата послушност във вярата е известна на всички. Затова и се радвам за вас, но желая да бъдете мъдри в доброто и прости в злото.

20 А Бог на мира скоро ще стъпка сатаната под нозете ви. Благодатта на нашия Господ Исуса Христа да бъде с вас. Амин.

21 Поздравяват ви съработникът ми Тимотей и моите сродници Луций, Ясон и Сосипатър.

22 Поздравявам ви в Господа и аз Тертый, който написах това послание.

23 Поздравява ви Гай, нашият домакин и на цялата църква. Поздравява ви Ераст, градският ковчежник и брат Кварт.

24 Благодатта на нашия Господ Исус Христос да бъде с всички вас. Амин.

25 А на Този, Който има сила да ви укрепи, според благовестията и проповедта ми за Исуса Христа, според откриването на тайната, пазена от вечни времена,

26 и изявена сега, чрез пророческите писания, по заповед на вечния Бог, известна на всички народи, за да се покорят на вярата,

27 на Него Единия и Премъдър Бог, чрез Исуса Христа, да бъде слава векови. Амин.

